

VÄNERSBORGS SÖNERS
GILLES

ÅRSSKRIFT
1972

Fyrtioförsta årgången.

DE ONÄMNDE BRÖDERS FÖRBUND.

Ett inslag i Vänersborgs ordensliv.

Till firandet av Vänersborgs 300-årsjubileum 1944 utgavs stadens historia i två band, det första omfattade tiden till 1834, året för den stora stadsbranden, och skrivet av nuvarande stadsarkivarien i Stockholm Carl-Fredrik Corin och det andra avseende åren 1834—1944 med numera juris professorn i Uppsala Gösta Hasselberg som författare. Våra bägge historiker ha därvid givit intressanta glimtar av stadens sällskapsliv under de tre århundradena. Det historiska källmaterialet har för Corin helt naturligt varit sparsamt under det första seklet och först i mitten av 1700-talet blivit ymnigare. Rikligt blev det med Gustaf III:s statsvälvning, firad här i Vänersborg med kalasande till salut av stadens kanoner. Corin säger att i staden florerade ett sällskapsliv, som säkerligen var rikare än någonsin förr och att tonen angavs framför allt av sällskapet "Gamle Göt-her", en typisk produkt av denna ordenssvärmande tid, som trots allt sitt radikala förnuftstänkande hade en stark dragning till det mystiska och ockulta och ett icke så litet stänk av romantik. Sällskapet konstituerades i Vänersborg på Gustaf III:s födelsedag den 24 januari 1776 och om dess syfte citerar Corin följande förklaring: "Jämte minnets upplifning av våre gamle förfäder, de Gamle Göther, och deras ryktbara tapperhet och öfrige dygder, har detta fostbrödralag tillika velat helga sin inrättning åt de store Gustafernas dyrkan". Sällskapet hade en synnerligen exklusiv prägel, med undantag av en grosshandlare och en hantverkare voro samtliga dess ledamöter officerare och ämbetsmän. Till belysning härav har jag ur annan källa inhämtat, att av sällskapets 95 medlemmar voro ej mindre än 37 officerare, 41 hade hög civiltjänst, från riksråd till lagmän, borgmästare och landstatstjänstemän, dessutom funnos några prostar och lägre prästmän. Hantverkaren var guldsmeden Dafgård, som var tjänande broder, och grosshandlaren Johan Damm i Göteborg, riksdagsman 1778—1779. Sällskapet torde ha blomstrat ca 20 år; intresset mattades, de höga statstjänstemän, som utgjorde

dess ryggrad, de hade lett arbetet för Trollhätte kanal och då närmast utvidgningen av Karls grav och ombyggnaden av slussarna vid Brinkebergskulle och därför haft sina kvarter i Vänersborg, hade mindre anledning att fara till Vänersborg och så småningom dog det hela ut. Från 1803 har man en uppgift om dess existens (därom mera nedan) och det finns belägg för att man 1823 beslutat sälja dess inventarier på offentlig auktion i Vänersborg.¹⁾

Gösta Hasselberg har i sitt arbete ett fängslande kapitel med titeln "Spridda drag ur kulturlivet", där han skildrar stadens hyllningar för Karl XIV Johan med anledning av dennes insatser efter den stora brandkatastrofen 1834 och för andra kungliga personer vid deras besök i staden. Han framhåller emellertid att det ingalunda var enbart kungabesök och liknande högtidliga tilldragelser, som berett avbrott i dagens enahanda. Tvärtom kunde Vänersborg särskilt under 1800-talets förra hälft glädja sig åt ett i staden mycket rikt florerande sällskaps- och nöjesliv, vilket för övrigt synes ha stått på en för en liten landsortstad aktningvärd hög nivå. I synnerhet gällde detta de högt uppskattade teater- och musiknöjena. Hasselberg nämner som framstående organisatör på societetslivets område landskamreraren Fredrik Håkan Gasslander, som också var initiativtagare till det 1839 stiftade Vänersborgs Par Bricole.

För några år sedan fick jag i min ägo några handlingar rörande ett ordenssällskap med det i rubriken angivna namnet "De Onämnde Bröders Förbund", som verkat här i Vänersborg på 1820- och 1830-talen och alltså kan sägas överbroa de tidsperioder, som stadens historiker behandlat. Ingen av dem nämner denna orden och ingen av dem har enligt uppgifter till mig känt till den. Det är ej heller så märkligt; forskningarna i landets arkiv och bibliotek och i den speciella ordenslitteraturen ha ej givit några upplysningar om sällskapet. Vad jag kunnat utröna är blott att ordens lands- eller moderloge funnits i Stockholm, att dotterlogen nr 13 verkat här i Vänersborg och

1) Den för detta sällskap intresserade kan jag hänvisa till Götiska Förbundets medlemsblad Götiska Minnen, som började utgivas 1930 med Ernst Karlinder i Trollhättan som redaktör. Denne har där under åren fram till 1949 skrivit ett antal artiklar om de Gamle Göther, som anses vara en föregångare till det 1810 stiftade, ännu bl.a. i Trollhättan verksamma Götiska Förbundet.

att härifrån år 1820 bildats en dotterloge i Borås med nr 14. Och här kommer landskamreraren Gasslander in i bilden, men först några biografiska uppgifter om honom. Han var född i Stockholm den 27 juli 1791, blev landskontorist i Älvsborgs län 1812 och länsbokhållare följande år samt erhöll titeln landskamrerare 1817. 1819 utnämndes han till kronofogde i Marks fögderi med stationeringsort i Borås. Till Vänersborg återbördades han som landskamrerare 1835. Man får antaga att han blivit medlem i De Onämnde Bröders Förbund före flyttningen till Borås, ty den 30 oktober 1820 avsänder ordföranden i Vänersborgslogen följande brev till honom:

”W. och K. Bror! Secreteraren uti vår Lands Loge har anmält att Du ej ännu lemnat Logen Underrättelse om huruwida Logehandlingarne i Afskrift kommit Dig i handom. Att wärkliggen ett bref med dylika handlingar afgått till Dig — derom wittnar Wenersborgs Postcontoirs Charta, och det wore ledsam om detsamma fallit uti någon profan menskas händer. Om nu så är att Du fått emottaga dem, så war god och i vanlig ordensstil underrätta vår Lands Loge derom. Skrif mycket-mycket - sk-t m.m. de äro nästan alla dumma Ordens wurmar. Boråsska Logen lærer få blifwa under No 14.

Din wän och T:re

J. Slöör”

Logen fanns alltså 1820, men när stiftades den? Tyvärr har det ej gått att utröna. Det måste antagas, att det skett efter 1803. Med anledning av en uppgift av Ernst Karlinder i Götiska Minnen nr 20/1940 har jag från Riksarkivet inhämtat, att Kungl. Maj:t i en cirkulärskrivelse den 15 mars 1803 beordrat samtliga landshövdingar och överståthållaren i Stockholm att inkräva uppgifter från existerande ordenssällskap, Frimurareorden dock undantagen, om respektive sällskaps ändamål och syften. Även formulär till edsförbindelser inom ordenssällskapen skulle utlämnas till överståthållaren och landshövdingarna, som hädanefter skulle äga fritt tillträde till ordenssammankomsten. De inkomna rapporterna överlämnades enligt Kungl. Maj:ts beslut till underståthållaren Ahlberg,

som upprättade i överståthållareämbetets arkiv intagna förteckningar över de från landshövdingarna inkomna rapporterna och över handlingar rörande ordenssällskapen i Stockholm. Från Älvsborgs län hade insänts uppgifter om de Gamle Göther och om Sällskapet Trollhätte Bergmän ²⁾. I ingen av förteckningarna omnämnes De Onämnde Bröders Förbund. På grund härav måste man dra den slutsatsen att det bildats efter 1803. Men samtidigt får man antaga att dess idéer snabbt sprikt sig till städerna i landet, då logen nr 14 bildades i Borås 1820. Det måste förutsättas — såsom torde framgå av ritualen — att det fordrades ett visst befolkningsunderlag för att bära upp ett sådant sällskap. ³⁾.

Om alltså uppgifterna om detta sällskap äro mycket bristfälliga, så måste man likväl utgå från att det verkat här i Vänersborg till glädje för sina medlemmar. Det finnes två ritualer, den ena odaterad men uppenbarligen den äldre, den andra bär året 1836 och den inledes med en förteckning över Herrar Officianter, som synes härintill i facsimil. De som läst stadens historia känna igen namnen på flera av dess ledande män. När mina läsare tagit del av ritualen torde ingen förvåna sig över att de bägge befattningarna inom Cleresiet, ordensbiskopen och ordenscapelanen, äro antecknade som wacanta.

Hur länge arbetade då orden inom staden, ja, det är också ovisst. Men 1839 instiftades Vänersborgs Par Bricole med Gasslander som primus motor och en del av de i 1836 års officiantförteckning upptagna herrarna återfinnes i den första uppsättningen av tjänstemän i det nya ordenssällskapet. Man får antaga att De Onämnde Bröders Förbund därefter självdog. Det fanns säkert ej underlag för två sådana sällskap i det dåtida Vänersborg och Par Bricole som det mer seriösa tog loven av det andra.

Som avslutning på denna uppsats skall jag lämna några personalia om 1836 års officianter i De Onämnde Bröders Förbund och även redogöra för hur ritualerna bevarats till våra dagar.

2) Trollhätte Bergsmän eller San Sebastianorden hade som sin huvudsakliga uppgift att understödja vid byggandet av Trollhätte kanal skadade arbetare och deras efterlevande.

3) Det må nämnas, att 1820 funnos frimurareloger endast i åtta av landets städer.

Herrar Officianter.

Ordførde	Herr H. C. C. Kammervaren Stöör	Tjenestefi med Løn af Radel fonden —
Tjue: ordm: Ordførde	Herr Lagmannen och Landt Skriftl. Sandberg	
10. ordforde mættare & officiant.	Herr Landt Kammervaren Gasp. Lander.	
Medlemmer	Herr Mandt: Elgnell.	
Secretarer	Herr Landt Secretaren Strömberg.	
10. Broder	Tjueften forrætt af 10. ord foranden Gaspander.	
10. Mættare	Herr Mandt och Handels- manden Frad Vedt.	
Fragande Broder —	Herr Handelsmand Anderson.	
10. Fraggande Ordmænd	Herr Landt och Stadtsforvalter Beckman —	
Wald forsam de Broder	10. af de 10. indkomne.	
10. Besjænder	Herr Walden: Thunberg	

Glædesfæst.

Ordens Riksgæst	vacant
Ord. Capelan	vacant

Och så få ritualerna själva tala. Jag följer i huvudsak 1836 års version med den dåtida stavningen. Inledningsvis vill jag nämna, att orden hade tre grader: lärlingegraden var den lägsta, sedan följde 2:dre mästartegraden och 1:ste mästartegraden. Varje grad hade sin beteckning i form av tvåfingers breda, i knapphållet på vänstra sidan om bröstet burna sidenband av olika färger: för lärlingar grön, för 2:dre mästarte röd och 1:ste mästarte gul. Varje grad hade sin lösen, som angives senare. I logerummet synes ha funnits ett större avlångt bord, vid vars ena kortsida ordföranden presiderade. Mitt emot honom satt svarande brodern. Vid bordet hade 1:ste mästartebrodern plats. Sekreteraren satt vid ett särskilt kanslibord och trologen hade också skattmästaren sitt eget bord. Hur de andra officianterna och brodern av de två lägre graderna voro placerade framgår ej av ritualerna.

”Ordföranden öppnar Logen med 3 klubbslag och följande ord: Syrach och den heliga R. wake öfver oss och våra arbeten.

Derefter betäcker hvarje officiant sitt hufwud.

Ordf: Broder Ordningssman! Gå och gör dig underrättad, om Logen är väl och säkert bewakad; hvarefter du förordnar 2ne wakthafvande af de yngste i Logen, som äga observera, om någon profans öga eller öra eller näsa kan se, höra eller lukta af hvad wi här förehafwa.

Ordf. gör sig underrättad om någon af de högre officianterna begär Mästarte Loge i anseende till sak, som bör framställas före receptionen.

Ordf. äger tillåta, att de närvarande gamle Ledamöterna få göra sin visit hos Syrach.

Receptionen:

Ordf. med 3 slag i Bordet: Bröderna intaga sina platser efter ålder inom Logen.

Ordf.: Fråga Broder! Gå och gör Dig underrättad om Sökanden N.N.: huru gammal han är, hans yrke i Staten, gift eller ogift och om han är i någon orden förut.

Fråg. Br. inkommer med rapport.

Ordf.: Broder Ceremonimästarte! Inför Sökanden, och alldenstund han ej befunnits wara en frimurare, så bind klädet för hans ögon!

Ceremonimäst. gifver 3 slag på dörren wid recipientens ankomst, som innanföre beswaras med lika slag.

Ordf.: Hwem är där?

Cer.M.: En Främling från den profana Werlden som söker inträde i Vårt Förbund.

Ordf.: Främlingen swarar för sig sjelf. Träd närmare med honom! Min Herre! Hwad är Ert Namn? Er ålder, yrke i Staten, gift eller ogift? Är M.H. i någon hemlig eller uppenbar Orden förut?

Secreteraren sitter wid canzelibordet och annoterar swaren.

Ordf.: Hwad har kunnat föranleda Er, M.H., att söka inträde i ett förbund, hvars ändamål och yrke är Er obekant? Är det blott af nyfikenhet så träd tillbaka medan ännu tid är, eller säg hwad söker Ni här och hwad tror Ni Er finna i denna Orden?

Alltefter recipientens svar fortfar man vidare — Till ex:

Ordf.: Det är ej nog för oss att M.H. här tror sig finna nöjen och anser oss wara hederlige män, som arbeta på uplysningens kring-spridande på jorden (etc,etc). Wi hafva under vårt hemliga arbete i synnerhet fäst oss wid att utrota de fördomar, som beklagligen nog allmänt widlåda meniskorne. — — Har M.H. som wandringsman i den profana werlden sökt att aflägsna sig från fördomarnes imponerande kraft — och säg oss oförskräckt om M.H. är fördomsfri eller fördomsfull?

Åter här lämpar sig ordf. efter swaret och kan säga: M.H. till-låter oss således att sätta honom på ett och annat prof till utrönande huruwida M.H. är så fördomsfri som han här nu förklarar. (Med hög röst). Högst Uplyste Fördomsfrie Sw. Broder! Hwad är det första du fordrar of en Sökande för att winna inträde i vårt heliga Förbund?

Sw. Br.: Att 3 gånger kyssa hwar och en wid denna reception när-varande Ordensledamot i R.

Ordf. skyndar sig att säga: Denna bagatell fullgör Ni wäl M.H.?

Om ja swaras, fortfar Ordf.: Bröder! Gören Eder färdige!

Om svaret blir nej säger Ordf.: Främling! Ni har nytt förklarat Er fördomsfri och wid första profwet som den Högst uplyste Sw. Brodern framställer wägrar Ni lämna ett jakande svar. Troligen äger M.H. icke förmåga att inse värdigheten af den plikt hvar och en måste undergå och hvarpå M.H.:s hela existens beror inom våra

murar. Jag måste således för andra gången fråga Er om Ni är villig att uppfylla detta wilkor?

Om nej vidare svaras säger Ordf.: M.H.! Ni är i högsta grad fördomsfull. Menar M.H. att en ren och vältwättad R är sämre att kysa än en nersmutsad hand eller mun? Då meniskan danades helgade Skaparen ej mera den ena lemman än den andra; det är således endast en fördom! Jag nödgas å Ordens wägnar ännu fråga om Ni är villig att uppfylla detta wilkor?

Om ytterligare nej följer så säger ordf.: Wi beklaga Er — Ni är ännu fördomsfull, men genom föreningen med oss hoppas wi att M.H. skall finna mera ljus. Nå wälan — wi uppskjuta så länge med denna fråga — kanske Ni är mera villig att uppfylla de följande wilkoren. Högst Uplyste Sw. Broder! Hvad är det andra Du fordrar af Sökanden innan någon wäsentelig reception med honom kan företagas?

Sw. Br.: Att till Ordens Cassa insätta den vanliga receptionsafgiften 5 Rd Banco.

Ordf.: Detta fullgör wäl M.H. och hwilken är den enda afgift som fordras?

Om swaret ej blir ja, afföres han ur Logen utan Hatt.

Ordf.: Sw. Broder! Hvad är det tredje wilkoret för Främlingens intagande i Förbundet?

Sw. Br.: Att han aflägger ed och löfte om tystlåtenhet med hvad här förehafwes.

Ordf.: Br. Cer.mästare! Ledsaga honom till Secreteraren att aflägga tysthetslöftet, men håll honom, att han ej faller i den afgrund som är öppen i händelse han bryter sin ed.

Så följer edsavläggelsen:

Jag N. N. lofvar på heder och tro att ej yppa hvad här förehafwes eller hvad mig om Ordens stadgar och bruk bekant blifwer; jemwäl skall jag vara nitisk för samfundets bestånd och dess gagn och bästa i all måtto främja, såvidt jag vill vara en redlig man. Men om jag brister i detta löfte, åtager jag mig att kyssa hvar och en af detta Samfunds Ledamöter 3 gr. i R och vill i all min lifstid som en Ranses och mig derföre erkänna.

Ordf.: Återför Sökanden till Altaret. Håll flaskan för hans näsa!

Ordf.: Känner M.H. någon behaglig lukt? Hell Eder! Den H.R.

har nalkats Edra läppar. Lossa bindeln från hans ögon att han må se Ljuset och vår herrlighet!

Med Sabel eller Wärja slår han 3 slag på Sökandens högra axel och säger vidare: M.H.! Ni väntar Er här liksom i alla andra Ord-
nar en reception och upptäckandet af en stor Ordenshemlighet — den skall ock framdeles följa — men jag får å Logens wägnar f ö r k l a r a att all Ordens hemlighet är skit, Ceremonien densamma och alla Ordens Wurmar stora Narrar. Hvarpå jag helsar dig såsom en wärdig Syrachs Broder. W a r w ä l k o m m e n ! ”

Här torde man hava meddelat recipienten gradens lösen, som var: Kyss R. I andra graden var lösen 3 finger i handen och i tredje graden Sy---rach.

”Ordf.: Br. C.M. För den nyantagne Brodern till Skattnästaren för att inbetala receptionsafgiften som är den enda som fordras af honom i denna grad. Dekorera honom — och låt honom derefter göra Syrachs bekantskap. — Logen har dispence. Wi skola börja sysselsätta oss med wåta ämnen.

Då Bålarne äro bryggde och införde, säger Ordf.: Br. C.M. sammankalla nykomne Bröderne för att undergå det sista profwet.

Dessa ställas vid bordet med tomma glas.

Ordf.: Mina nykomne Bröder! I qväll äro wi drickande och ni bjudande törstande Bröder. Ni få i all tystnad se på med torra läppar huru wi dricka. Detta är det sista profwet I utstån. Jag hoppas att Ni med lika ståndaktighet, beredvillighet och nit för vår förplägning uthärdar detta såsom de förra profven. Nästa sammanträde göra wi gemensamt likaså med de då intagne Narrar. — Skål, mina äldre Bröder!

Efter någon twist — de äldre Bröderne emellan — rörande Punschens eller Bischoffens ⁴⁾ godhet, framträder C.M. och söker hos Ordf. dispence för de nykomne, så att de måtte för denna gång röna ett undantag, hvilket Ordf. bifaller på så sätt att endast halfwa glas bestås.

Ordf.: Br. C.M.! Tilldela de nyinkomne Bröderne gradtecknet!

4) Bischoff var enligt Bonniers konversationslexikon en särskilt under 1700- och 1800-talen omtyckt dryck, bestående av rödvin, vatten, socker och pomerans. Den för denna numer helt bortglömda förfriskning intresserade läsaren hänvisas till Charles Emil Hagdahls berömda verk: Kokkonsten som vetenskap och konst med särskilt avseende på hälsolärans och ekonomiens fordringar.

Sedan sjunges Ordensvisan ⁵⁾ och drickes den H.R:s skål.

Winet fröjdar Meniskans hjerta,
gamle Syrachs valspråk war
och att lindra hennes smärta
drack han också som en karl.,:
Bröder! Afven wi att Gubbens visdom följa
tömma våra glas i frid och glättighet,
fördomar som rök förswinna
i vår krets som lifwas utaf enighet.,:

Innan sista glasen utdrickes, säger Ordf.: M.Br. Jag får förkunna att denna Orden hwilar på Recipienter och att wi icke kunna sammanträda utan Reception. Om det är någon af Bröderne, som har någon wän och för Sällskapet wuxen man att anmäla, så kan sådant nu upges hos Secreteraren.

Derefter sker wotering med hvita och svarta bollar eller genom slutna sedlar. Secreteraren antecknar de invoterades namn.

Sedan Ordf. öfverenskommit med Logen om nästa sammanträde, säger han till slut: M. Br.! För denna gång har Logen Dispence, wi skiljas åt och den H.R. wake öfver oss och följ oss på våra hemliga vägar.”

Så slutade alltså ett sammanträde i första graden och bröderna, upplivade av bålarna, vandrade hemåt genom Vänersborgs kvällstysta gator, kanske sjungande i repris ordensvisan och då måhända nedtystade av gatuväktarna, som hade att svara för ordningen inom staden nattetid, såvida de ej genast uppmärksammat de stadens pampar som funnos i sällskapet. Recipienterna gingo säkerligen konfunderade över vad de upplevt och någon kan tänkas ha varit en smula kritiskt inställd till det hela, särskilt om han tillhörde dem, som intogos utan bindel för ögonen. Ordens ändamål var, liksom andra skämtordnars av liknande slag, att driva gäck med de allvarligt arbetande ordnarna, exempelvis de Gamle Göther och frimurareorden. Ett liknande syfte torde ursprungligen även Par Bri-

5) Visans första versrad återfinnes — såsom musikdirektören Kjell Lagerkvist visat mig — i Bellmans Handlingar rörande Bachs Ordenskapitel nr 7, där den utgör första versen i detta ordenskapitels sista strof. I övrigt finnes ingen likhet beträffande versmått och strofbildning, varför visan ej kan ha sjungits på den av Bellman använda melodien.

cole haft. Ernst Karlinder har i Götiska Minnen nr 2/1932 i ett föredrag om "Götiska förbund och med dem besläktade litterära ordnar i Sverige under 1700- och början av 1800-talen" något berört Par Bricole. Han säger bl.a.: "Par Bricole har hela tiden varit ett borgerligt muntrationssällskap. Dess glada och oförargliga ritual

Johan Slöör.

var avsedd att driva gyckel med frimurarnas förmenta rysansvärda hemligheter men mest med dess andäktiga och högtidliga ceremonier." I samma föredrag omnämner Karlinder för övrigt ett sällskap, som mycket liknade de Onämnde Bröders Förbund beträffande ändamålet med ordensarbetet. Det var det i början av 1790-talet i Uppsala stiftade Pounschologiska sällskapet, där "ordenshemligheterna uppenbarades för bröderna först i högsta graden. I denna mottogs recipienten med en rykande punschbål. Stormästaren mötte den nya brodern med ett bräddfullt punschglas, önskade honom välkommen och förklarade, att nu skulle slöjan falla, som dolde ordens

höga mening. Denna var, att i den sista av graderna skulle medlemmarna supå upp de avgifter, som de lägre graderna inbetalt”.

Med tanke på att arbetet inom de Onämnde Bröders Förbund var helt beroende av tillgången på recipienter, eftersom dessa hade att bestå bålarna, kan man utgå från att logerna icke kunde hållas alltför ofta. Stadens folkmängd, som anges till 1293 personer år 1810 och till 2396 personer år 1830, kunde ej vara underlag för något större antal recipienter.

Var höllos sammanträdena? Därom veta vi ingenting. Man är i samma ovisshet som beträffande Par Bricole, där man såvitt jag kunnat finna ej med säkerhet vet var dess Vänersborgsloge instiftades 1839. Måhända de Onämnde Bröders Förbund samlades i den lokal, där de Gamle Göther torde ha sammanträtt. Ernst Karlinder har i Götiska Minnen nr 18/1939 framhållit, att man ej med absolut visshet kunnat fastslå var Götherna hållit till men att vänersborgskännaren fältläkaren K. G. Cedergren uppgivit att man så gott som absolut säkert kunde lokalisera vad Karlinder kallar de götiska rummen till Ollekalls näringsställe i hörnet av Kungs- och Residensgatorna, den fastighet som nu har adressen Kungsgatan 3. Cedergren har uppgivit att Ollekall varit en känd traktör, vars lokaler bl.a. utgjordes av en stor sal på övre botten, använd även för teaterföreställningar o. dyl. Men det är ovisst, om Ollekall drev sin rörelse in på 1810-talet. En annan tänkbar lokal var gästgivaregården, som före stadsbranden låg i nuvarande Plantaget. Efter branden uppfördes gästgivaregården vid Kungsgatan mitt emot kyrkan, och det är möjligt att man fortsatte verksamheten där. Det var gästgivaregården, som 1875 blev hemvist för stadens frimuraresamhälle. En annan tänkbar lokal var i Lidbergska huset vid torget, där nu sparbanken ligger. Här synes man ha inrett en större samlingslokal strax efter branden. Jag håller det ej otroligt att det var här som Par Bricole kom till.

Den äldre ritualen är något mer omfattande än 1836 års version och jag medtager ur den följande avsnitt:

”Allmänna Logens Öppnande.

Ordf., efter gifwet tecken med swärdet: Bröderne intaga sina ställen uti Orden.

Sw. B. sittande gent emot Ordf., mästarne af 1. graden sitta wid bordet. Officianterne behålla sina hattar på hufvudet.

Ordf.: Högst upplyste Sw. B.! Hwad är nu tiden?

Sw.B.: Midnattsstunden sprider mörkrets förskräckelse omkring vår dystra boning.

Ordf.: Min B! Tillse at Logen är wäl betäckt och at ej Profanens öga må blicka uti vår Helgedom.

Sw. tillser och säger sedan: Fåfängt söker den nyfikne at intränga — alla Logens tillgångar äro stängda.

Ordf. ställer sig upp: M.B.! Emedan midnattsstunden sprider mörkrets förskräckelse omkring vår dystra Boning och den nyfikne fåfängt söker intränga i vår Helgedom, så ämnar jag med den magt mig gifven är öppna en allmän Syrachs Brödra Loge: waren mig dertill behjelpige.

Loge Tecknet! Logen är öppnad M.B. Frid, enighet och kraft under våra arbeten i Syrachs hemligheter.

2dra Mästare Graden.

Alla Lärlingar afträda.

Ordf.: Högst Uplyste fördomsfrie Sw.B.! Hwad är nu tiden?

Sw. B.: Dagningen är för handen — Uplysningens Sol börjar redan sprida sin rodnad.

Ordf.: Skola dessa Solstrålar snart hinna våra blickar?

Sw. B.: Ja — efter et tråget arbete nalkas man sluteligen målet.

Ordf.: M.B.! Förkunna samtelige Bröderne att jag är sinnad öppna en 2dra Mästare Loge.

Sw. B. ställer sig up: Den Högst Uplyste Ordförande Mästaren låter förkunna Eder M.B. att han öppnar 2dra Mästare Graden Loge.

Han säger till Ordf.: Budskapet är förkunnat.

Ordf.: Br. C.M., för lärlingen närmare altaret.

C.M. gör med honom alla konstgrepp han kan förmå.

Ordf.: H. uplyste Sw. B.! Hwad fordrar Du af en Lärlinge för at uphöjas till 2dra Mästare Graden?

Sw. B.: 1mo Tystnad, 2o Lärgirighet och 3o att öka Ordenscassan med 2 Rd Banco.

Ordf.: Uppfyller min B. dessa willkor?

Efter jakande swar säger Ordf.: Med den magt mig gifwen är, får jag förklara M.B. wärdig att uptagas till Mästare af 2dra Graden. I denna grad äro icke stora hemligheter. Hwad för M.B. nu up-
täckes är att M.B. får deltaga med Oss i alla öfwerläggningar som röra Ordens Ceremonier. War Wärdig Din Plats.

Anders Petter Sandberg.

Till 1sta Mästare Graden.

Endast de Högst Upplyste närwarande.

Ordf.: Högst upplyste Sw. B.! Är nu upplysningens Sol upgången?

Sw. B.: Ja, den skimrar redan högt på horisonten.

Ordf.: För hwilka skimrar då denna wälgörande Stjerna?

Sw. B.: Endast för Mästare af 1sta Graden.

Ordf.: Hwaruppå beror då de Högst upplyste Mästaress sjelfständighet?

Sw. B.: Uppå Narrar från den profana Werlden som skola beständigt betala våra Arbeten.

Ordf.: Hwad dricker man uti denna Loge?

Sw. B.: Champagne.

Ordf.: Hwarföre få ej B. af de lägre Graderne deltaga med oss uti denna Dryck?

Sw. B.: Derföre att de icke hafwa Hufwuden at fördraga densamma.

Ordf.: Hwarmed kan man då tractera dessa arma Ouplyste?

Sw. B.: Med Swagdricka och någon gång litet arrack med mycket vatten försatt.

Ordf.: Har Du noga undersökt at ej någon ouplyst får wäder om hwad här förhafwes?

Sw. B.: Ja, de Ouplystes näsor äro så förstockade af den H.R:s ångor at de omöjeligen kunna upwädra hwad här osar.

Ordf. till Logen: M. Bröder! Emedan för oss Uplysningens Sol redan skimrat på Horizonten och den fräsande Champagnen står färdig att gurgla våra högstuplyste strupar, då deremot de ouplyste få förnöja sig med Swagdricka och någon gång litet arrack med mycket vatten försatt, så är jag sinnad öppna 1sta Mästare Gradens Loge. Logetecknet, M. B. — Logen är öpnad och måtte det aldrig tryta Oss Narrar från den profana Werlden som betala våra arbeten.

Br. C.M.! Träd närmare med Sökanden! Logens Främling swarar för sig sjelf. Är Du ledig och beredd att emottaga våra Hemligheter?

Ordf.: Sw. B.! Hwad fordrar Du af en mästare i 2dra Graden innan någon werkelig Reception med honom kan företagas i den aldri högst uplysta 1sta Mästare Logen?

Sw. B.: 1mo att med lif och blod förswara vår sjelfständighet,

2o att förnya sit redan gifna löfte om tystlåtenhet och

3o att i Mästare Lådan insätta 3 Rd Banco.

Sök. swarar.

Ordf.: Min Broder! Hemligheterna i denna Loge äro så stora och mångfaldige at det för närwarande icke kunna vidare utvecklas — än at M.B. deltagar med Oss uti alla Ordens angelägenheter — intager sitt säte wid Ordens Bordet — samt räknas såsom Ledamot i blifwande Ordens *Stötär* äfwensom förunnas wärdigheten att bära såsom tecken Bilden af Skattkammare Nyckeln. W a r w ä r d i g!

Alla hälsa den nykomne med et glas.”

Denna ritual innehåller också ett avsnitt om Waktmästare Receptionen, men den är långrandig och så pass plump, att jag vid dess genomläsning tyckt synd om stadsvaktmästaren Thunberg, som måst genomgå densamma. Jag utesluter den därför och slutar här redogörelsen för de Onämnde Bröders ritual.

Håkan Gasslander.

Samtliga Herrar Officianter på den tidigare avbildade förteckningen har jag kunnat identifiera och jag lämnar här några personalia, huvudsakligen hämtade ur Hasselbergs stadshistoria och borgmästaren Bertel Hallbergs i källförteckningen upptagna skrifter.

Ordförande var J o h a n eller J e a n S l ö ö r, född i Finland 7/2 1787, död i Naglum 31/1 1841. Han torde ha haft en civilmilitär befattning inom den svenska krigsmakten i Finland och kallas tidigare fältrevisor, så i ett protokoll 2/2 1822 vid sammankomst till bildande av en sparbanksinrättning i Vänersborg. Det kan antagas, att han efter nederlaget i 1808—1809 års finska krig kommit över

till Sverige och så småningom bosatt sig i Vänersborg, men han torde ej ha haft någon befattning vid det till Vänersborg knutna Västgöta-Dals regemente med övningsplats vid Nygårdsängen strax söder om staden. Krigsarkivet har ej kunnat finna honom i rullorna för detta regemente. Under åren 1824—1840 arrenderade han säteriet Hult i Naglums socken utanför Trollhättan av Trollhätte kanal- och slussverksbolag men lämnade arrendet, då kanalverket bytte bort egendomen mot Åkersström. Han bodde dock kvar på Hult till sin bortgång. Under sina senare år benämnes han collegiekamrerare, en för hans del helt honorär titel. I officiantförteckningen anges han som tjänstefri "med lön ur Rubelfonden" vad det nu kan ha varit.

I hans ställe fungerade som ordinarie ordförande lagmannen och landssekreteraren Anders Petter Sandberg, född å Rånnum 14/10 1795, död i Vänersborg 14/9 1846. Han blev student i Uppsala 1814 och avlade där hovrättsexamen. Till Vänersborg kom han som vice auditor vid Västgöta-Dals regemente 1822. Följande år blev han borgmästare i staden och fyra år senare landssekreterare i Älvsborgs län. 1832 fick han lagmans titel. Han var en i staden — särskilt i ekonomiska sammanhang — mycket anlitad man. Han var med vid sparbankens bildande och återfinnes bland dem, som tecknade bidrag i en fond, hopsamlad för bestridande av de första ränteutbetalningarna och blivande nödiga utgifter.⁶⁾ Han var ordförande i sparbanksstyrelsen 1835—1842 (detta årtal är osäkert, då bankens protokoll för åren 1837—1842 saknas). I det år 1812 bildade hushållningssällskapet i länet var han ledamot av arbetsutskottet från 1826, var vice ordförande i sällskapet 1836—1844 och, sedan detta uppdelats, i det norra hushållningssällskapet 1845—1846. 1841 blev han den förste ordföranden i Älfsborgs Läns och Dalslands Brandstods-Bolag för Landet, numera kallat Länsförsäkringar i Älvsborgs län, och hade posten till 1845. Vidare var han medlem i den första lokaldirektionen för Wermlands Provincial Bank, som 1843 här i staden öppnade sitt fjärde avdelningskontor.

6) Fonden uppgick till sammanlagt 163 Rdr b:o och det kan måhända vara av intresse att erfaras, att av de 49 bidragsgivarna återfinnas flertalet av de här upptagna officianterna. Sålunda tecknade Sandberg 3 Rdr 16 skillingar, Sunnerdahl, Agrell och Strömberg 3 Rdr vardera samt Beckman och Andersson 2 Rdr. Landshövdingen Flach stod för det största bidraget 25 Rdr.

Omedelbart efter 1834 års stadsbrand inrättades en central organisation, kallad nöd-, brandhjälp- och byggnadskommittén med landshövdingen Paul Sandelhielm som ordförande. Sandberg blev chef för brandhjälpssektionen, som hade att granska alla de skadelidandes deklARATIONER ÖVER deras förluster genom branden samt upprätta förslag till fördelning av skadeersättningarna, ett säkert både besvärligt och maktpåliggande arbete. Strax efter branden omorganiserades stadens förvaltning och en drätselkammare inrättades, där Sandberg åren 1844—1845 beklädde posten som ordförande. Men livet var ej blott tyngande ämbetsplikter; Sandberg hade också sinne för glatt umgänge, det visar hans befattning bland våra Onämnde Bröder. Han var en av de första bricollisterna i staden, blev redan 1840 ceremonimästare i den nya logen och tillhörde de styrande där till sin död.

Vice ordförande var F r e d r i k H å k a n G a s s l a n d e r, som också beklädde den enligt ritualen betydelsefulla posten som *Svarande Broder*. Tidigare ha några data lämnats om Gasslander, av dem framgår att han redan vid 21 års ålder knöts till länsstyrelsen i Älvsborgs län. Där passerade han alla grader inom landskontoret ända till t.f. landshövding. Redan mycket tidigt uppmärksammades hans duglighet och han togs i anspråk för betydande uppgifter vid sidan av tjänsteåliggandena. I Vänersborg uppehöll han befattningen som stadskassör 1815—1819 och han var vice sekreterare i länets hushållningssällskap 1814—1817. Under Boråstiden var han 1829—1835 skattmästare i sällskapets södra filial, som senare blev länets södra hushållningssällskap. Även i övrigt synes han varit livligt verksam i Borås. Sålunda var han ordförande i reglerings- och värderingskommissionen efter en stor eldsvåda, som drabbade staden 1827, och dess innevånare visade sin tacksamhet för hans arbete genom att 1829 överlämna som hedersgåva en större antik dryckeskanan av silver. Kungl Maj:t förklarade i nådigt brev 4/9 1829 sin tillfredsställelse och sitt välbehag över Gasslanders ådagalagda nit och berömliga verksamhet vid befrämjandet av skolinrättningar i Marks härad. Han deltog 1832 som värderingsman i behandlingen av de genom Trollhätte kanals ombyggnad uppkomna jordersättningsfrågorna. Denna insats föranledde Kungl Maj:t att i brev 23/3 1844

uttala sitt välbehag över det nit och den omtanke varmed de vidlyftiga ersättningsfrågorna i följd av kanalombyggnaden handlagts. En av sina största insatser gjorde Gasslander efter 1834 års brand i Vänersborg. Han blev chef för byggnadsavdelningen i den ovan nämnda stora hjälpkommittén. Det får antagas att landshövdingen Sandelhielm, kanske med tanke på Gasslanders insatser efter branden i Borås 1827, kallat honom till Vänersborg för att delta i ledningen av uppbyggnadsarbetet, ty formellt kvarstod han som häradsskrivare i Mark till följande år. Byggnadsavdelningen handlade alla frågor, som stodo i samband med den för en efter branden erforderlig ny stadsplan nödvändiga regleringen av kvarter och tomter, samt hade att utarbeta förslag till ny byggnadsordning. Allt detta skedde med för nuvarande byråkratiska förhållanden förvånansvärd snabbhet, och man anar därbakom Gasslanders arbetsförmåga. Som redan tidigare nämnts omorganiserades efter branden också stadens drätselförvaltning och en drätselkammare inrättades. Hasselberg säger, att Gasslander utan tvivel var kammarens egentlige organisatör och troligen även utarbetat förslaget till reglemente för kammaren. Då den första kammaren valdes i mars 1836 utsågs Gasslander till ordförande och han beklädde denna post under tre perioder: 1836—1841, 1846—1848 och 1852—1854. — Gasslander blev efter återkomsten till Vänersborg ledamot i lasarettsdirektionen och han återupptog arbetet inom hushållningssällskapet, där han var ledamot av förvaltningsutskottet 1836—1841, skattmästare 1842—1850 och vice ordförande 1851—1854. Han var syssloman uti häradshövdingarnas, landssekreterarnas och landskamrerarnas enskilda pensioneringsinrättning 1844—1854. Redan 1837 hade häradshövdingarna i länet givit Gasslander en minnesgåva, en rörkäpp med guldknapp. Ett annat bevis på uppskattning fick han av länets länsmän, som 1841 gav honom en guldsnusdosa med inskription. — Gasslander var livligt verksamhet vid tillkomsten av brandstodsbolaget, han anses ha varit den drivande kraften i den kommitté, som framlade förslaget till det av Kungl. Maj:t 4/6 1841 fastställda reglementet för bolaget, han var sekreterare vid det 23/8 samma år hållna konstituerande sammanträdet och han blev då bolagets ombudsman och kvarstod som sådan till sin död 1862. Då som tidigare nämnts Wermlands Provincial Bank öppnade avdelningskon-

tor i Vänersborg 1843 blev Gasslander liksom kollegan A.P. Sandberg ledamot i den första lokaldirektionen. — När landshövdingen Sandelhielm i oktober 1850 hastigt rycktes bort i kolera, förordnades Gasslander till t. f. landshövding. Enligt Hasselberg hoppades man i Vänersborg och ute i länet att Gasslander skulle få den lediga landshövdingeposten och länets riksdagsmän uppvaktade kungen i detta syfte. Det utlöste därför stor besvikelse i Vänersborg, när Kungl. Maj:t i februari 1851 — mot samtliga närvarande statsråds avstyrkande — utnämnde polismästaren i Stockholm B.C. Bergman till landshövding i länet. Man visade sin medkänsla med Gasslander genom att anordna stora hyllningar för honom. Liberalerna voro upprörda och Aftonbladet rasade över utnämningen, påstående att den tillkommit enbart till följd av Oscar I:s godtyckliga gunst. Men Hasselberg framhåller, att Gasslanders undergrävda ekonomiska ställning troligen varit en starkt bidragande orsak till att han förbigicks. Och därmed berör Hasselberg ett dystert förhållande för Gasslander och hans karriär. Han måste nämligen på grund av sin dåliga ekonomi i september samma år begära avsked från landskamrerartjänsten men fick då den mycket indräktiga befattningen som postinspektör i Vänersborg. Hans dåliga affärer anger en samtida memoarförfattare (Aug. Edw. Lilliestierna: En åttiårings minnen) bero på "ypig levnad". De goda inkomsterna från postinspektorstjänsten till trots måste han 1854 gå i konkurs, varvid enligt Lilliestierna många av hans borgensmän måste lämna alla sina tillgångar. Hallberg framhåller att han trots konkursen, på grund av sin duglighet och popularitet, fick behålla postinspektorstjänsten, som han innehade till sin död, men att han aldrig lyckades rätta till sin ekonomi. Det blev urarvskonkurs efter honom. Vad Lilliestierna skriver om ypig lednad berödde väl på Gasslanders intresse för societetslivets olika aspekter och då kanske i någon mån också på hans böjelse för ordensliv. Som officiant i De Onämnde Bröders Förbund kan han väl knappast ha gjort av med några större summor; vad man ur ritualerna kan utläsa ger ej anledning att tro att deltagandet i de fåtaliga logesammanträdena med recipienternas skyldighet att svara för de "våta ämnena" varit kostsamt. Måhända kommer här Par Bricole in i bilden. Gasslander hade 1838 intagit i Göta Par Bricole i Göteborg, han blev genast en mycket intresserad bro-

der i denna loge och tog redan samma år initiativ till bildandet i Vänersborg av en dotterloge av denna orden. En av orsakerna till detta initiativ var de då långa och kostsamma resorna till Göteborg, som fingo göras antingen landsvägen över Sollebrunn eller sjövägen på Göta älv. Redan har nämnts att Vänersborgs Par Bricole instiftades 15/9 1839 och då blev Gasslander helt naturligt logens ordförande. Han kvarstod som sådan till 1855, måhända avgick han till följd av konkursen. Han nedlade ett intensivt arbete på att utveckla logen och han hyllades också upprepade gånger av bröderna. När han 1851 fått tjänsten som postinspektör, gav man den 20 oktober en stor fest för honom och redan sex veckor därefter, den 4 december, avtäcktes med pomp och ståt hans porträtt. Han avled 22/12 1862 och begrovs på kyrkogården nr 1, där Par Bricole rest en gravvård, en av de vackraste på denna stämningsfulla griftegård.

Skattmästare var handlanden Fredrik Agrell, född 22/11 1784, död i Vänersborg 11/7 1860. Som en av stadens mera framstående köpmän tillhörde han stiftarna av sparbanken, han var ledamot i bankens styrelse under åren 1822—1835 och dess förste kassaförvaltare. I 1834 års kommitté var han ledamot i nödhjälpsavdelningen. Han blev också en av de tre deputerade, som i mars utsågos att uppvakta konungen med ansökan om statsanslag till de kostnader, som en nyreglering av tomter och gator efter branden förorsakade. Deputationen hade framgång: Kungl Maj:t anvisade redan den 4 april ett anslag på 20000 Rdr. Agrell var ledamot av hushållningssällskapets förvaltningsutskott åren 1839—1842. Han ägde tomterna 314 och 315 i kvarteret Blomman vid torgets södra sida och där uppförde han efter branden det hus, där sedermera Skomagasinet inrymdes och som kvarstod ända till 1964. Vidare var han på sin tid ägare till Fredriksbergs landeri. Han var en av de 13 särskilt utsedda vänersborgare, som vid Par Bricole logens instiftande intogos i logen, men han synes ej där ha haft någon officiantbefattning.

Sekreteraresysslan sköttes av tituläre landssekreteraren Carl Adolf Strömberg, född 20/5 1787, död i Vänersborg 11/11 1859. Han hade börjat sin bana på länsstyrelsen i Vänersborg, varit landskanslist och landsfiskal och denna tjänstgöring renderade ho-

nom titeln landssekreterare. Han verkade länge som lasarets- och kurhussyssloman i staden. Hallberg säger om honom att han var en med många uppdrag betrodd man. Han var en av sparbankens stiftare. I 1834 års kommitté ingick han som medlem i brandhjälpssavdelningen. Liksom Gasslander hade Strömberg blivit medlem i Göta Par Bricole och deltog med honom ivrigt i förberedelserna för Vänersborgslogens grundande. Vid invigningen blev han en av de högre officianterna.

Ceremonimästaren hette Carl Gustaf Fridstedt, född i Vänersborg 2/1 1791, död där 27/3 1863. Han var handlande och hade deltagit i det förberedande sammanträdet för sparbankens bildande men synes sedan ej ha varit intresserad för dess verksamhet. I april 1835 valdes han till rådman och innehade denna befattning till sin död. Sin största medborgerliga insats gjorde han som stadens riksdagsman, vald första gången 1840 och bevistade sedan fem riksdagar, den sista 1859--1860, då han tillsammans med en kollega i bondeståndet från södra Dal motionerade om ett fullständigt högre allmänt läroverk i Vänersborg och vann riksdagens gehör härför. Hasselberg säger om Fridstedt, att han synes ha varit en mycket intresserad deltagare i riksdagsarbetet och tillhörde de flitigare motionärerna. Han sökte kanske främst främja Vänersborgs intressen och var påpasslig, när det gällde de ekonomiska förhållandena efter branden. Borgerskapet i städerna hade att ensamma svara för riksdagsmännens arvoden och resekostnader och därför var det brukligt att flera småstäder slog sig samman om en riksdagsman. Sålunda representerade Fridstedt vid olika riksdagar en eller ett par av städerna Lidköping, Åmål, Kungsbacka, Marstrand och Filipstad. Även för deras vidkommande var han en flitig motionär. Hans val i Vänersborg skedde oftast med stor röstövertikt, men 1862 blev han utslagen av en yngre kraft. Han hade ej kunnat fullfölja den riksdagssejouren, han dog på våren 1863. Fridstedt deltog i hushållningsällskapets arbete som ledamot i förvaltningsutskottet åren 1829—1833 och 1836—1856. — Liksom Sandberg och Agrell var han en av de 13 stadsbor, som intogs i Par Bricole vid Vänersborgslogens invigning.

Frågande Broder var Bengt Andersson, född 31/1 1795, död 12/6 1853, en av stadens främsta köpmän och en man som livligt tog de i det offentliga livet. Han var en av grundarna till sparbanken, var dess förste bokförare och en tid på 1840-talet dess kassör, han tillhörde styrelsen 1829—1833 och från 1835 några år framåt. Han var med vid brandstodsbolagets bildande och blev vice ordförande i direktionen till 1847. Likaså var han ledamot i Värmlandsbankens första lokalstyrelse. I båda dessa institutioner samarbetade han med Sandberg och Gasslander. Han representerade staden vid riksdagen 1834—1835. Även åt hushållningssällskapet ägnade han sitt intresse, han var ledamot i förvaltningsutskottet 1829—1837. Givetvis togos hans krafter i anspråk efter stadens brand: han var liksom den nedannämnde stadsfiskalen Beckman med i den av Gasslander ledda byggnadsavdelningen. Han var ledamot i den första drätselkammaren och dess ordförande åren 1842—1843. Som många av stadens framstående köpmän blev också han rådman, som sådan tjänstgjorde han 1847—1851. Det synes ha varit hans sista offentliga uppdrag. Han ägde tomterna 316 och 317 i kvarteret Kronan vid torget (nuvarande adress Kungsgatan 5). Vid branden förstördes byggnaderna, men Andersson lät snabbt uppföra det hus, som till sin stomme fortfarande finns kvar och där nu bl.a. Vänersborgs bokhandel är inrymd. Från 1837 till 1847 hade magistraten och rådhusrätten sina lokaler här; staden hyrde i väntan på att ett enligt den av Kungl. Maj:t fastställda ritningen förnämligt rådhus skulle bli byggt i Plantaget, av Andersson en stor sal och fyra rum. Andersson drev sin rörelse i fastigheten och det kan måhända vara av intresse att notera, att den mest namnkunnige av Vänersborgs alla rådmän, Rådmannen i Fridas bok Albert Carlsson började sin köpmannabana i samma gård, sedan han år 1862 vunnit burskap på handel. Fastigheten var Albert Carlssons morföräldrahem: fadern kontraktsprosten och magistern Carl Adolf Carlsson var i sitt andra gifte förenad med Bengt Anderssons dotter Sofia Elisabet.

Bengt Andersson synes vara en av de få utav de Onämnde Brödernas officianter, som ej övergingo till Par Bricole.

Bryggande Broder, en i sammanhanget säkerligen betydelsefull officiant, var handlanden Anders Gustaf Sunnerdahl,

född i Vänersborg 1/2 1783, död där 7/2 1846. Han var också en av stiftarna av sparbanken, var dess bokförare åren 1824—1825 och tillhörde styrelsen 1832—1835. Om honom förmåla i övrigt källorna blott att han var medlem av Göta Par Bricole och som sådan var närvarande vid Vänersborgslogens instiftande. Han synes ej ha haft någon officiantbefattning i den nya logen.

Ordningsman var lands- och stadsfiskalen *Mathias Beckman*, född i Vänersborg 7/1 1793, död där 16/6 1861. Han var son till stadsfiskalen Magnus Beckman (1744—1809), men blev ej hans närmaste efterträdare. När han tillträdde tjänsten som stadsfiskal har ej säkert kunnat utredas men det torde ha skett i början av 1820-talet. Det var ingen välavlönad befattning, Hallberg uppger att Beckman 1825 hade i avlöning 66:66 Rdr b:o om året. I 1838 års stat, som enligt Hasselberg präglades av besparingsåtgärder, betingade av det svåra ekonomiska läget efter branden, var lönen blott 50 Rdr. Man får väl antaga, att den samtida tjänsten som landsfiskal fyllde ut inkomsterna. Beckman innehade stadsfiskaltjänsten till 1858, då han enligt Hallberg måste göra konkurs och då synes ha fått överlåta tjänsten till sin son Erik Gustaf Beckman (1829—1876). Mathias Beckman hade blivit indragen i vidlyftiga affärer, antagligen mycket genom en svåger, som för att citera Wenersborgs Tidning på grund av "iråkad balans förorsakad av okuflig spelsjuka, rymt af landet". I tre generationer innehades alltså stadsfiskaltjänsten av Beckmänner. Mathias Beckman var ledamot av sparbankens styrelse och ombudsman i banken men avgick från dessa poster 1856.

Tjänande Broder eller med officiantförteckningens ordval Betjenande var stadsvaktmästaren *Sven Bengt Thunberg*, född 6/9 1783, död i Vänersborg 17/7 1846. Det fanns under en stor del av 1800-talet tre stadsvaktmästare, som hade att vara biträden åt stadsfogden, hjälpa stadsfiskalen vid arresteringar och turvis uppvakta vid rådhusrätten, magistraten och drätselkammaren. Enligt 1838 års stat hade de, utom beklädnad, en lön på 50 Rdr, alltså lika mycket som stadsfiskalen och för övrigt även de illiterata rådmännen. Thunberg var 1834 ägare till tomterna 32, 34 och 35 i kvarteret Kransen vid Kronogatan.

Slutligen må några ord ägnas den fråga, som läsaren säkerligen ställer sig: hur ha ritualerna bevarats till vår tid, då eljest inga uppgifter kunnat insamlas om de Onämnde Bröders Förbund? Förtjäns-ten därav tillkommer Christian August von Sydow, en på sin tid mycket känd bibliofil och samlare av handskrifter. Han var född i Borås 15/5/ 1819, där fadern var apotekare. Redan under skoltiden i hemstaden var han biträde på faderns apotek och kunde vid 17 års ålder avlägga farmacie kandidatexamen. Samma år blev han student i Uppsala, där han bedrev studier i mångahanda ämnen men stannade för dimissionsexamen 1845, varefter han ägnade sig åt lärarebanan såsom duplikant vid Vänersborgs högre apologistskola 1846 och ordinarie lärare där 1850. Han prästvigdes i Skara 1858 och fyra år senare disputerade han för pastorexamen, en examen som avlades inför domkapitlet för att förvärva kompetens att söka kyrkoherdebefattning. Denna disputation förde von Sydow på latin och han säges ha varit en av de sista som använde detta språk i det sammanhanget. Han var en framstående lärare och ägnade ej endast läroverket sina krafter (han var tidvis vikarierande rektor och lektor och var vidare skolans bibliotekarie) utan organiserade i Vänersborg en aftonskola för stadens gesäller och lärlingar, där han och flera av hans kollegor undervisade utan ersättning. Under åren 1863—1878 var han regementspastor vid Västgöta-Dals regemente och blev slutligen 1875 kyrkoherde i Sunnersbergs, Gösslunda och Strö församlingars pastorat i Skaraborgs län. Först 1878 tillträdde han denna tjänst och här verkade han till sin död 16/6 1889.

Han var ej blott en lärd man utan även en duglig organisatör och skicklig revisor samt intresserad av kommunalt arbete. Han tillhörde den första uppsättningen av stadsfullmäktige i Vänersborg, som tillträdde på nyåret 1863, och då invaldes han med högsta röstetalet. Han bibehöll denna post till utgången av 1868. Under åren 1867—1878 var han sekreterare i Älvsborgs läns norra hushållningssällskap, var revisor vid riksbankens avdelningskontor i Göteborg åren 1876 och 1877 och fungerade som inspektor för Lidköpings läroverk 1879—1885.

Men i vårt sammanhang är hans samlargärning det väsentliga. Han hade börjat samlandet i Uppsala och fortsatte därmed efter bosättningen i Vänersborg. Han gjorde resor utomlands för att köpa

böcker och förmedlade också köp åt andra samlare. Till Kungl. Biblioteket var han en frikostig donator. 1865 skänkte han dit 344 originalbrev av framstående personer och vid ett tillfälle tackar hans vän överbibliotekarien G.E. Klemming honom "för dina bidrag, uppgående till 10000". Han intresserade sig främst för svensk vitterhet men även för mystik och ordensväsen. Han var en intresserad ordensbroder; sedan han blivit vänersborgare ingick han i Par Bricole-logen och där blev han snart officiant. Vid logens 25-årsjubileum 1864 skrev han dikten "Vad är en Bricollist?" där han på ett finstämt sätt framhåller allvaret bakom de glada ceremonierna. Han hade 1871 i Göteborg intagits i frimurareorden och när en frimurareloge bildades i Vänersborg 1875, återfinnes han bland stiftarna. Även här togs hans intresse i anspråk för officiantarbete.

I von Sydows samlingar funnos de två ritualerna och det ovan intagna brevet från Slöör till Gasslander. von Sydow och Gasslander ha givetvis träffats i många sammanhang och ej minst i Par Bricole. Det ligger nära till hands att antaga att Gasslander, sedan De Onämnde Bröders Förbund avsomnat, förvarat handlingarna och vid något tillfälle — inför von Sydows stora intresse för ordensväsen — överlämnat dem till honom. En stor del av von Sydows bibliotek finnes fortfarande samlat hos en sonson till honom, advokaten Fredrik von Sydow i Göteborg. Det är denne, som för några år sedan skänkt mig handlingarna.

Einar Weiss.

Källor.

Berg, B.G., Svenska ordnar, sällskaper och föreningar m.m. Stockholm 1873.

Carlander, C. M., Svenska bibliotek och ex-libris, 2:a uppl. band IV:1. Stockholm 1904.

Cederbom, L. A. och Friberg, C. O., Skara stifts herdaminne 1850—1930. Stockholm 1928—1930.

Cedergren, K. G., Ur Vänersborgs stads hävder. Vänersborg 1936.

Corin, C.-F., Vänersborg historia I tiden till 1834. Göteborg 1944.

Götiska Minnen, årg. 1930—1949.

Hasselberg, G., Vänersborgs historia II 1934—1944. Göteborg 1944.

Hallberg, B., Vänersborgs stadsfiskaler, (Länstidningen 27/6 1935).

Dens., Kommentarer till "Lagmannen Harald Almqvists Levernesbeskrifning". (Vänersborgs Söners Gilles Årskrift 1937).

Dens., Anteckningar om landssekreterare och landskamrerare i Älvsborgs län, (samma årskrift 1939).

Hemgren, J. P., Wenersborgs historia från stadens grundläggande till närvarande tid. Wenersborg 1859.

Lindedal, Hj. A., Sparbanken i Vänersborg 1822—1922. Vänersborg 1922.

Lundberg, E. och Sandberg, N., Vänersborgs läroverks matrikel 1821—1947. Vänersborg 1961.

Noreen, A., Anteckningar om Kungl. Hallands regemente (f.d. Västgötadals) åren 1625—1910. Stockholm 1911.

von Sydow, Chr. A., Autobiografi. Göteborg 1881.

Wallin, J., Elfsborgs Läns Brandstodsbolag 1841—1941. Vänersborg 1941.

Dens., Vänersborgs Par Bricole 1839—1939. Vänersborg 1939.

Matrikel öfver Ordens-Sällskapet Par Bricole i Wenersborg år 1841. Wenersborg 1841.

P. B. Wenersborgs Loge, porträttalbum u. å., troligen slutet av 1880-talet.

Älfsborgs Läns Hushållningssällskaps historia 1812—1912, del II av Otto Mannerfelt och del III av Kr. von Sydow. Stockholm 1912 och 1916.

Vänersborgs och Naglums församlingars husförhørs- och mantalslängder.

Stadsfullmäktiges i Vänersborg protokoll 1863—1870.

Vänersborgs stadsplan från 1641.

Den 15 april 1641 undertecknades ett bytesbrev mellan riksråden och Kristina Bielke, vilket innebar att egendomen Huvudnäs kom i Kronans ägo och att staden Brätte skulle förflyttas till dess marker. Samma dag avsändes ett brev till Olof Hansson Örnehufvud, att han på vägen till Göteborg skulle bege sig till Huvudnäs för att besiktiga platsen och författa en dessein för den nya staden. Då Cedergren och senare även Corin ansåg detta planförslag förlorat, finns det anledning att här presentera detsamma samt att i korta ordalag nämna något om dess upphovsman, utformning och de idéer som kan ha legat bakom.

Planerna på en befäst stad på Huvudnäset hade föresvävat de centrala myndigheterna redan under 1500-talet. Tanken dök upp då och då under början av 1600-talet och då även hos invånarna i Brätte. Under en rundresa i Västra Sverige 1639 besökte Axel Oxenstierna och Jacob de la Gardie Brätte med omgivning. Omedelbart efter hemkomsten till Stockholm påbörjades förhandlingar med Kristina Bielke, som var ägare till godset på Huvudnäset. Som framgår av ovan ledde dessa till ett för staden och regeringen lyckat resultat, och man påbörjade omedelbart röjnings- och planläggningsarbetena för den nya staden Vänersborg. Den snabba takten visar hur angelägen man ansåg den nya stadens flyttning vara.

Planförfattaren, Olof Hansson Örnehufvud, var vid denna tid den ledande kraften inom svenskt fortifikationsväsen. Sedan 1620-talet hade han i Kronans tjänst deltagit i stadsplanering och fortifikationsbyggnad. Under 1620- och 30-talen följer han tidvis med den svenska armén i Livland, Pommern och Preussen som fortifikationsofficer och från 1635 som generalkvartermästare i fält och över all fortifikation. Han blev härigenom väl förtrogen med de kontinentala stadsplaneteoretikernas arbeten. Från 1636 är Örnehufvud främst verksam i Sverige, bl a med befästningsarbeten för Göteborg, Kalmar och Jönköping samt med stadsplaner för Norrmalm i Stockholm och, av intresse för Västsverige, Åmål och Aling-

sås. I samtliga nämnda fall hade han en befintlig bebyggelse eller en besvärlig topografi att ta hänsyn till. Vänersborgs stadsplan från 1641 (fig 1) torde vara ett av hans mest självständiga och mest konsekventa arbeten ¹⁾. När han, som i detta fallet, hade möjlighet att arbeta självständigt och relativt förutsättningslöst, visar han sin kännedom om samtida europeisk stadsplanering och en betoning på formala och estetiska effekter.

Inom en i det närmaste cirkelrund befästning lägger Örnehufvud ett rätvinkligt gatunät som indelar staden i ett antal kvarter, som är kvadratiska där dessa inte beskäres av vattnet eller omfattningsmuren. Den senare är nog räknat en regelbunden polyeder med sex sidor belägna på Huvudnäset. Polyedern fortsätter i en tänkt linje över Huvudnäs Sund, dvs Gamla Hamnkanalen, och resulterar i en bastion på Sanden som försvar åt vattenleden och bron däröver.

Förutsättningarna för denna stadsplan finner man hos de italienska renässansteoretikerna. Renässansen kännetecknas som bekant av ett intensifierat studium av de antika auktorerna och en strävan efter enkelhet och klarhet, ett sökande efter ursprunget om man så vill. Rutnätsplanen hade gällt som god princip för stadsplanering alltifrån antiken och genom hela medeltiden, vars städer dock i regel var fritt vuxna. För renässansen, perspektivets upptäckare, blir den långa raka gatan inte bara en god princip utan en estetisk självklarhet.

Kring renässansstäderna byggdes ofta en cirkelformad krans av bastioner. Denna nya typ av befästning hade uppkommit och utvecklats i Norditalien, Europas kanske viktigaste krigsskådeplats under 1500-talet. Den var praktiskt betingad och framtvungad av ett förbättrat artilleri som lätt sköt sönder de höga och relativt tunna medeltida stadsmurarna. Cirkeln och dess tredimensionella motsvarighet — sfären — är i ännu högre grad än den räta gatan en självklar form, en närmast magisk matematisk symbol. Det var under denna tid som jorden blev rund i det allmänna medvetandet, som Kopernikus ritar sina cirkelrunda planetbanor och som män-

¹⁾ Ang attributionen se Eimer, a.a.s 222f.

Fig 1. Olof Hansson Örnehufvuds förslag till stadsplan för Vänersborg. 1641.
Krigsarkivet. SFP. Vänersborg 2.

niskan, inskriven i en cirkel, låg till grund för en allmängiltig proportionslära.

Stadsplaneteoretikerna påverkade självklart också i hög grad dessa läror. Deras idéer spreds över Europa genom arkitekturtraktat och en sorts mönsterböcker, liksom deras tolkningar och kommentarer till romaren Vitruvius arkitekturteorier från tiden omkring Kristi födelse. Örnehufvud torde ha varit väl bekant med dessa.

Detaljplaneringen av Vänersborg visar drag från både Vitruvius och den ideala renässansstaden. (fig 2).

Innanför de östra och södra stadsportarna har rektangulära öppna platser bildats genom indragningar i kvarteren. I väster lägger Örnehufvud stadens torg i anslutning till vattnet. Det normala läget för torget är mitt i staden, men redan under antiken gjorde man här undantag för hamnstäder, där torget placerades i enlighet med Örnehufvuds dessein. Att omedelbart möta en öppen plats vid ankomsten till staden var ämnat att ge ett förnämt och mäktigt intryck, samtidigt som man fick en överblick över staden.

Ett naturligt centrum i staden utgör i stället kyrkan både som institution och arkitektur. Genom att förbinda östra och västra infarterna bildas en axel genom staden, en huvudgata som tangerar torgets och kyrkkvarterets sydsidor. Gatorna har för övrigt fått en för den tiden monumental bredd av tre renländska roden (ca 11 meter). Kvarterens sidor har en längd av 26 roden (ca 98 meter) samt en mycket strikt och enhetlig tomtindelning.

Angående gatornas riktning kan det vara mer än en tillfällighet att de ligger 1/16 varv medsols från huvudvädersstrecken. I antikens Rom (och för övrigt än idag) hade man åtta namngivna vindar, som kom från de fyra huvudvädersstrecken och de fyra mitt emellan dessa liggande strecken. För att undvika att någon av dessa namngivna vindar skulle svepa genom gatorna, föreskrev Vitruvius att cardo, den befästa romerska stadens huvudgata, skulle vridas just 1/16 varv medsols från nord-syd riktningen. Gatorna kom på detta sätt att ligga dels i NNO-SSV, dels i OSO-VNV.

Befästningen med sina bastioner verkar påfallande mäktig men naturlig både med tanke på den ideala stadsplanen och på de avsikter regeringen hade med Vänersborg. Stadens fortifikatoriska styrka underströks i direktiven till Örnehufvud. Man ville här skapa en pendang till Göteborg, ett försvar för Vänerns utlopp i Göta älv och den för exporthandeln viktiga Edsvägen. Att man sedan överdimensionerar gatunät och kvarter kan även ha haft rent psykologiska orsaker. Måhända ville man inom landet söka motivera den stormaktställning, som Sverige då nyligen erhållit i den euro-

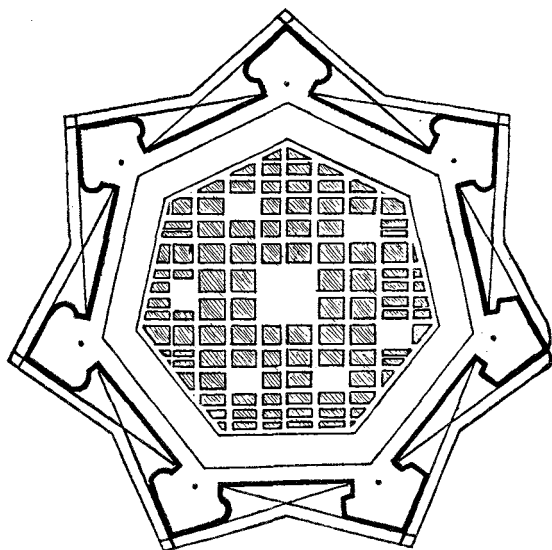

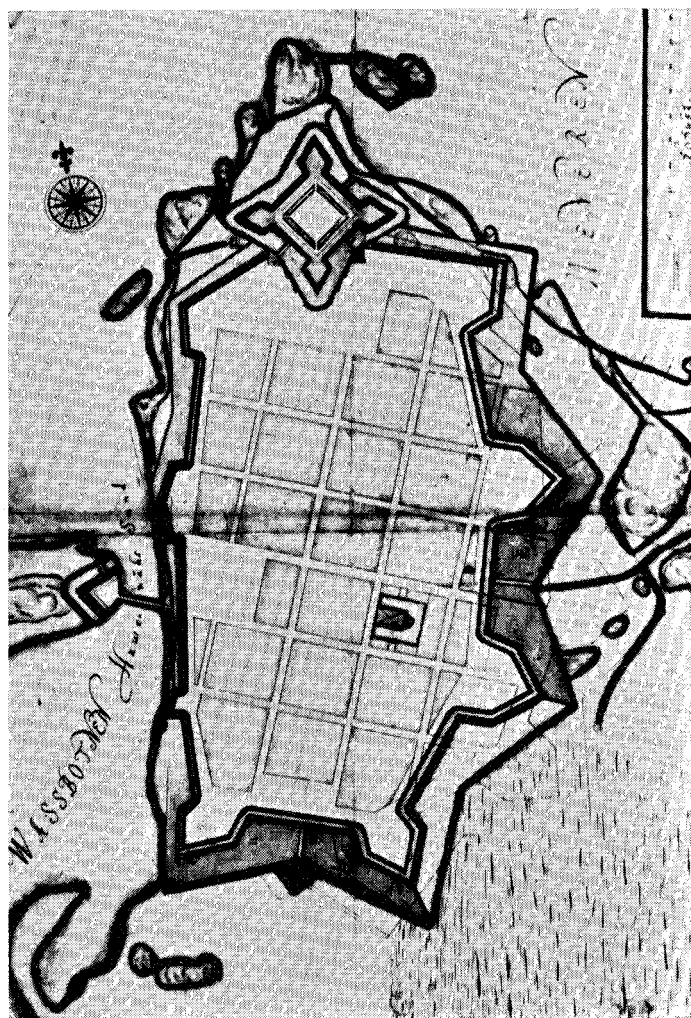
Fig 2. Förslag till idealstad av Pietro Cataneo. Publicerad i Venedig 1554. Förslaget är ett exempel av många på de standardplaner för idealstäder som spreds i Europa under 1500- och 1600-talen.

peiska politiken, genom att staka ut nya, till ytan vidsträckta städer.

Vad som förverkligades av Örnehufvuds dessein var närmast gatunätet och kvartersindelningen. Befästningsanläggningen torde knappast ha mer än påbörjats då staden erövrades av danskarna 1644. På 1650-talet aktualiserades åter befästningsbygget. Det blev då Johan Wärnschiöld, Örnehufvuds efterträdare som generalkvartermästare, som ledde arbetet. I en skrivelse från 1656 omtalar denne hur en del av de ännu inte bebyggda kvarteren måste slopas eller beskäras för att ge plats åt de nya befästningsanläggningarna. Detta stämmer väl överens med de bevarade planförslagen över Vänersborgs befästande. (fig 3).

Till Örnehufvuds stjärnformade stad lade Wärnschiöld en skans på Skräcklan ²⁾. Gatunätet förlängdes åt norr och förkortades i öster. Efter ytterligare smärre ändringar blev resultatet den avlånga,

²⁾ Troligtvis realiserades inte denna skans till någon del.

Fgi 3. Förslag till befästning för Vänersborg av Johan Wärnschiöld. 1656. Krigsarkivet. SFP. Vänersborg 4a.

oregelbundna utbredning som syns på Kempenskölds uppmätning från 1699 ³⁾ och som kom att fungera fram till branden 1834.

Staden var vid det laget inte längre en försvarsangelägenhet. Men genom den väl tilltagna gatubredden och den klara, överskådliga rutnätsplanen kom Örnehufvuds utstakningar att överleva även denna förändring för att i en annan dräkt tillgodose 1800-talsstadens praktiska och estetiska behov.

Källor och litteratur:

Krigsarkivet; Stads- och fästningsplaner. Vänersborg.

K G Cedergren, Ur Vänersborgs stads hävder. Vänersborg 1926.

C-F Corin, Vänersborgs historia. I. Göteborg 1944.

G Eimer, Die Stadsplanung im schwedischen Osteereich 1600—1715. Akad. avh. Lund 1961.

Tomas M. Larsson.

³⁾ Publicerad bl a i VSGs Årsskrift 1935, pl vid s 37.

Gillebroder!

*Vi sysslar med en stor och mycket intressant uppgift.
Vi ordnar och daterar nämligen Gillets samling av bilder och fotografier.*

Av Vänersborg med omnejd.

Och av Vänersborgare i verksamhet.

Korten ordnas kronologiskt och sammanfattas under rubriker.

*T.ex. "Hamnen", "Torget", "Sundsgatan", "Skräcklan", "Kasen",
"Dalbobergen", o.s.v.*

Eller efter yrken och yrkesutövare.

*T.ex. "Skräddare", "Kuskar och hästar", "Bilar och omnibussar",
"Fabriker och verkstäder", "Butiker" o.s.v.*

Vi samlar också gårdsinteriorer.

*Gärna av typen "Kaffe i bersån", "Pappa lagar cykeln", "Familjen
samlad på trappan".*

*Vidare söker vi foton på hus och gårdar i Öxnered, Blåsut, Mariero,
Mariedal och Restad.*

När du läst så långt förstår du vart vi syftar.

*Alltså: Har du kort och bilder i din ägo som berör Vänersborg
och vänersborgare? Sänd dem till oss!*

*Och skriv: Årtalet när kortet togs, platsen, gatunummer eller gårds-
namnet samt namnen på ev. personer som förekommer.*

Samt annat som är av intresse.

Du behöver inte precis vara kortfattad.

Allt du har att berätta är intressant.

För oss i Gillet. Och för våra barn. Och för våra barnbarn!

Vår samling kan aldrig bli fullständig. Det vet vi.

Men du kan hjälpa oss att göra den omfattande.

Och rik. Kulturhistoriskt rik!

Vi tackar.

Styrelsen.

Adressen är: Vänersborgs Söners Gille
Box 30 462 01 Vänersborg

ÅRSKRÖNIKA 1971.

Kära Gillebröder.

Om man har växlar som förfaller eller krönikor att skriva — då går tiden fort.

Jag tycker inte det var alls länge sedan jag stod här inför Bröderna och läste upp min andra krönika och redan är det tid för en tredje. Åren rinner undan som regnet ur en stupränna och fortare tycks det gå ju äldre man blir.

”Stoppa världen, jag vill hoppa av!”

Nåja, är det något man inte kan stoppa så är det tiden, men en kväll som denna kan vi ändå försöka stanna upp en stund för att träffa goda gillebröder från när och fjärran och i lugn och ro försöka se tillbaka på det år som gått.

Har det då varit ett gott år; för mänskligheten, för vårt land, för vår stad, för Dej själv? Jag överlåter till var och en att bedöma den frågan efter egna värderingar.

Trots vissa förhoppningar tycks freden i världen fortfarande vara långt borta, men i stället kommer månen så mycket närmare. Det är inte längre någon sensation att stiga i land på månen med bil och allt, åka omkring precis som på jorden, skräpa ner, precis som på jorden och sedan återvända som om ingenting hänt.

Det tycks inte finnas några gränser för vad människan kan uträtta. Jo, när det gäller att skapa fred på jorden, då tar fantasin slut.

Man gör valhänta försök.

Nixon skall åka till Kina och Herbert Larsson har varit i Japan, men ändå tittar dom snett på varann ute i världen. Är det möjligen den goda viljan som saknas, eller är det så att krig måste till för att hjulen skall rulla?

För moder Svea har året varit allt annat än lyckosamt.

Statens försök att driva företag har inte varit speciellt lyckat, men skam den som ger sej! Sedan alla ansvariga fått nya och bättre betalda jobb tar man nya tag. Rom byggdes som bekant inte på en dag.

Avtalsförhandlingarna strandade på löpande band, och denna gång var det manschettproletärerna som kämpade på barrikaderna. Tågen stoppade och det kom grus i hela samhällsmaskineriet. Så småningom fick alla sitt och vi andra vårt i form av höjda skatter och höjda priser, konkurser på löpande band och rekord när det gäller arbetslöshet.

”Stoppa världen, jag vill hoppa av!”

Men nu till vår egen lilla stad!

Har Du, min Bror, liksom jag under den gångna sommaren någon gång strövat omkring i Din stad och beundrat plantagets väl-skötta gräsmattor med de prunkande blomsterrabatterna? Har Du hört stadsmusikkåren spela eller deltagit i tisdagsunderhålningen i plantaget? Har Du flanerat på Skräcklan en morgon just när solen bryter igenom diset? Har du suttit på stenbänken vid Dalbostigen och därifrån sett Din hemstad i olika skiftningar? Då har Du kanske liksom jag känt tacksamhet över att få leva och verka i denna stad. Men Du kanske också, liksom jag har känt glädjen över att det inte bara är en idyll Du lever i utan i en stad i utveckling.

Byggnadsverksamheten är nu livligare än någonsin. Torpaområdet fortsätter att byggas ut och snart skall vi även sörja för att vår kära grannstad Trollhättans industrier kan hållas igång. Saab har insett vikten av att bygga upp en rotfast personal och är förståndiga nog att inse att det är i Vänersborg folket kan trivas. Det rör sig om ett hundratal egna hem som Saab vill disponera.

Staden har gjort goda tomtköp och planerar en förnämlig förvaltningsbyggnad på garveritomten för 150 anställda som lär behövas när den nya kommunindelningen är klar. Det vill säga, om det nu blir av efter alla underliga och helt politiskt betingade utspel som nu skett.

Tomten är väl vald. Det behövs garvade män på våra förtroendeposter och i förvaltningen i tider som dessa, då förtroendemännen

inför våra massmedia blivit större villebråd än drevkarlarna på älgjakten. En tragisk utveckling enligt min mening.

Så vill byggnadsstyrelsen bygga lokaler för länsstyrelsen och tingsrätten och därmed torde väl frågan om länsstyrelsens fortsatta placering i Vänersborg vara avgjord. I samband härmed har vi fått en synnerligen värdefull byggnad i staden som ingen tidigare vetat om. Strömmerska huset har ältats tillräckligt i våra spalter och jag kommer därför inte att berika diskussionen med något tyckande i detta fall.

Jag håller emellertid gärna med landshövding von Sydow när han i detta sammanhang påstår att residenset är ett av stadens vackraste hus — men det gäller, som jag ser det bara på dagen. På kvällen ligger det som en stor mörk klump i ändan på torget. Hur vore det om länsstyrelsen följde sparbankens goda exempel att sätta fasadbelysning på sin vackra byggnad. Då kunde en stråle kanske även falla på Millesskulpturen S:t Martin, som verkligen tål att ses både i dagsljus och i strålkastarbelysning. Tänk så ljust och trevligt detta skulle bli.

Snälla landshövdingen, eller vem det nu är som bestämmer, gör det!

Vi har haft flera vackra hus vid torget.

Jag tänker då i första hand på gamla apotekshuset, och säger avsiktligt "har haft". Tänk att få vandalisera en sådan pärla med den skyltflora som nu belastar fasaden. Trots allt kanske man ändå får vara tacksam över att det inte blivit bingo eller tvättinrättning i huset. Det har vi ju annars snart sagt i varje gathörn.

Sedan är jag rätt nyfiken på Systembolagets nya bygge som nu är på gång. Genom detta får vi ett centralt beläget, toppmodernt bibliotek för alla läslada, ett nytt systembolag för alla glada, men posten får man snart inte råd att besöka om portohöjningarna skall fortsätta i samma takt som nu. Förresten, varför heter det frimärke, så dyra som dom nu är?

Nog har det börjat röra sej i vår lilla stad och på det kulturella området är det livaktigt som vanligt.

Birger Sjöberg Sällskapet, som är landets största litterära sällskap, har haft sitt högtidssammanträde förlagt till Vänersborg i anledning av skaldens 85-åriga födelsedag. Harry Martinsson mottog Birger Sjöbergspiset och vänersborgaren Frank Johnsson gav importerade vissångare en lektion i hur Birger Sjöberg skall tolkas.

Visornas Vänersborg avslutade säsongen med en Good Old Days-föreställning på vår anrika teater, varvid bland andra vår ålderman lät sig beskådas i salongen och bestjålas på scenen och där även andra gillebröder med den äran deltog i underhållningen — men inga namn här, det kanske kan låta skrytsamt.

Så har kommunen satsat 100 000 kronor till inköp av konst i våra skolor och vi andra som slutat skolan kan gå till torget och där beundra den nyuppsatta skulpturen "Triton". I krönikans elfte timma meddelas att ytterligare en skulptur donerats till Vänersborg. Redan till våren kommer denna grupp att placeras i närheten av Lindgården. Vi tackar konstnären Bertil Bergengren-Askenström och hans vänersborgsfödda maka för denna charmanta gåva. Tänk så få konstverk vi skulle haft i Vänersborg om inte välvilliga donatorer och frivilliga krafter varit i rörelse. Vågar vi hoppas att kommunen någon gång gör något trevligt för oss i den vägen?

Något äldre än Birger Sjöberg är Vänersborgs Arbetareförening som i år firar 90-årsjubileum — en förening som verkligen kan se tillbaka på en pionjärgärning på olika områden. Jag tänker då närmast på deras sjuk och begravningskassa, Arbetarinstitutets intressanta föreläsningar, biblioteksrörelsen och varför inte på julfesterna där man som barn dansade kring granen till tonerna av regementsmusikkåren och där Bror Fock, Knut Lindgren och Erik Lind slutligen delade ut påsar med smällkarameller och sega gubbar i till alla snälla barn.

Så har Vänersborgs Idrottsförening, eller VIF som det i dagligt tal heter med pomp och ståt firat 65-årsdagen. Även denna förening kan se tillbaka på en värdefull insats i vårt samhälle inte minst när det gäller ungdomens fysiska fostran. Därom kunde Gillets kassafogde Olov Janson berätta vid jubileumsfesten. Personligen är jag föreningen tacksam för det idrottsmärke i brons som jag med stor möda och i VIF:s regi lyckades erövra för snart 40 år sedan. Också ett jubileum!

På den tiden var staden en idyll, men trots den utveckling som skett finns atmosfären ännu kvar — inte sant mina Bröder.

Samtidigt som jag nu önskar Bröderna allt gott vill jag avrunda min krönika med Ingvar Wadmans slutkuplett i Good Old Days:

Vad det är trivsamt att bo
i visornas stad
Leva och leka och gno
i visornas stad
Sitta tillsammans och sjunga
och vara lycklig och glad
Vad det är trivsamt att bo
i visornas stad.

Vänersborg den 5 nov 1971.

SVEN LIND

Bestämmelser för Vänersborgs Söners Gilles medalj.

1. Gillets medalj är en förtjänstmedalj och kan tilldelas gillebroder som under en följd av år nedlagt ett betydelsefullt och uppoffrande arbete inom Gillet och för dess syften.
2. Medaljen kan ock tilldelas person, som i ideellt syfte gjort märkbara insatser i staden, eller person, som genom sin verksamhet i Vänersborg gjort sig särskilt förtjänt om stadens väl och dess anseende.
3. Medaljen kan ock tilldelas i Vänersborg född person, som, ehuru verksam på annan ort, genom sina kulturella eller ideella insatser eller genom sin verksamhet hedrat den stad som sett honom födas.
4. Medaljen kan ock tilldelas gillebroder eller annan, som genom gåvor, forskning eller genom ekonomiskt stöd skapat underlag för Gillet att i Årsskriften eller på annat sätt publicera uppsatser, som befordrar kännedom om Vänersborg och dess omnejd och om de människor som där levat och verkat.
5. Styrelsen ensam utser medaljör enligt ovanstående bestämmelser. Medaljen utdelas på Gillets Högtidsstämma.

Bestämmelser för tilldelning av Vänersborgs Söners Gilles 25-årstecken.

1. Gillets 25-årstecken tilldelas gillebroder som i 25 år tillhört Gillet och som har fyllt 45 år.
2. 25-årstecknet tilldelas därtill berättigad gillebroder som efter kallelse infinner sig vid Gillets Högtidsstämma, då tecknet skall överlämnas.
3. Gillebroder, som ej personligen eller genom ombud haft tillfälle att vid Högtidsstämman mottaga 25-årstecknet, äger att, efter därom uttalad önskan, få sig tecknet tillsänt.
Tecknet sändes då som postförskott mot expeditionskostnader.

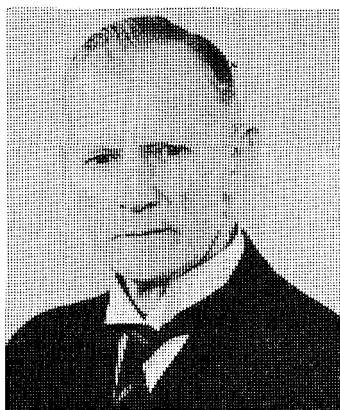

MINNESRUNOR 1972.

Bort gå de, stumma skrida de,
en efter en till skuggornas värld.

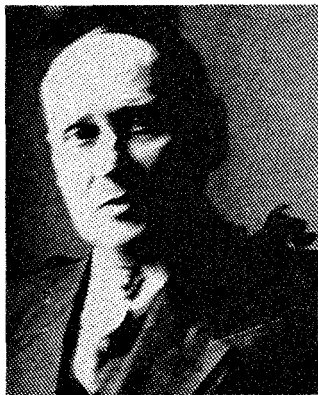
Gillebröder.

Under det gångna året har åtta gillebröder gått bort och lämnat ett tomrum i vår krets. De voro mogna män som redligen fyllt sitt värv och därigenom hedrat den stad som sett dem födas och fostras.

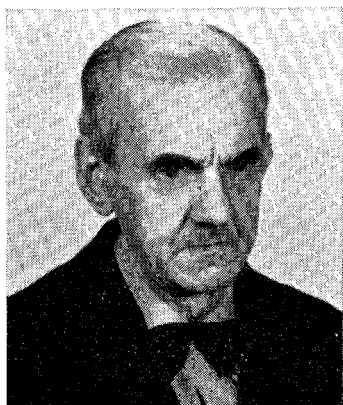

F. kyrkovaktmästaren VICTOR HANSSON föddes i Vänersborg den 26 oktober 1878 och avled den 11 mars 1971. — Efter anställningar på skofabrik i Örebro och vid A F Carlssons skofabrik i Vänersborg tillträdde Hansson år 1908 tjänsten som vaktmästare i Vänersborgs kyrka — en tjänst som han med stor plikttrohet och stilkänsla skötte under 33 år, fram till uppnådd pensionsålder. Efter sin pensionering drev Hansson ett flertal år begravningsbyrå samtidigt som han verkade som föreståndare för krematoriet. I sin ungdom var Hansson med om att starta musikföreningen Göta där han under många år verkade som aktiv mu-

siker. Hansson var en plikttrogen kyrkans tjänare — ärlig, rakryggad och tjänstvillig. Gillet var ett av hans stora intressen vilket han bl.a. visat genom den donation han och hans maka överlämnat till Gillet. — Hansson inträdde i Gillet 1923.

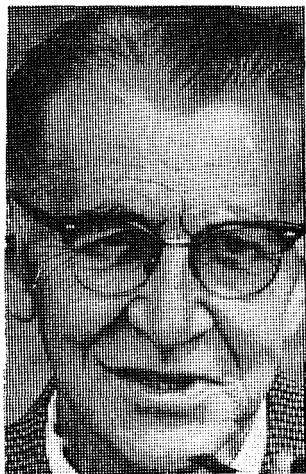

Frisörmästaren **BIRGER WREDBERG** föddes i Vänersborg den 9 september 1896 och avled här den 8 april 1971. — Efter slutad skolgång gick Wredberg i frisörlära hos sin fader som då innehade den äldsta frisersalongen i Vänersborg, grundad redan i slutet av 1800-talet. I unga år övertog Wredberg efter faderns död rörelsen som han drev i över 50 år. Wredberg, som var en stilla och försynt man, verkade en tid som ordförande och sekreterare i Vänersborgskretsen av frisörförbundet. Som fritid ägnade han åt hemmet och sin stora hobby, myntsamlingen. — Wredberg inträdde i Gillet 1943.

F. bokbindaremästare **ERIK BJÖRND AHL** föddes i Vänersborg den 23 april 1888 och avled här den 22 april 1971. — Björndahl började sin bokbindarbana som lärling på dåvarande Vänersborgs-Posten som då även drev bokbinderirörelse. 1922 övertog han bokbinderiet som han med framgång drev ända fram till 1970 då han överlät företaget till sin son. I unga år blev Björndahl medlem i IOGT där han innehaft många förtroendeuppdrag. Han var även mångårig ordförande i Vänersborgs Norra Kretsloge. Björndahl var en fin hantverkare av den gamla stamman — en hedersman, som genom sin vänlighet och försynta läggning

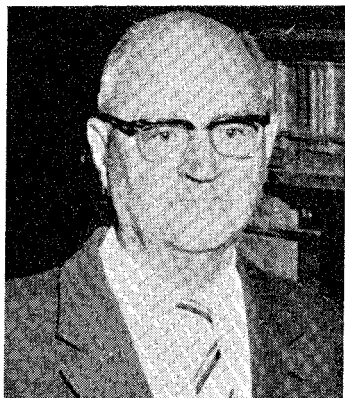
skaffade sig många vänner. — Björndahl inträdde i Gillet 1937.

F. skoarbetaren GUSTAV JOHANSSON föddes i Vänersborg den 11 juni 1904 och avled där den 4 juni 1971. — Efter att i unga år ha prövat på glasmästeriyrket övergick Johansson till A. F. Carlssons skofabrik där han verkade i 44 år, ända fram till fabriken nedläggning. Johansson, som var känd som en skicklig yrkesman, var allmänt aktad för sitt rättframma och rakryggade sätt. Ett av Johanssons stora intressen var körsången, som han utövade som mångårig medlem i Sångsällskapet Sjung Sjung. — Johanssons inträdde i Gillet 1954.

Bankvaktmästare HENRY MAGNUSSON föddes i Vänersborg den 15 mars 1915 och avled där den 14 juni 1971. — Henry Magnusson kom i unga år i Handelsbankens tjänst och avancerade så småningom till förste vaktmästare. Noggrann och tjänstvilig till sin läggning gjorde han sig uppskattad och avhållen av både bankens kunder och kollegerna. Hans stora intresse utanför arbetet var familjen och fritidsstugan uppe vid Dalslands kanal. — Magnusson inträdde i Gillet år 1954.

F. förrådsmästaren GUNNAR CARLSON föddes i Vänersborg den 27 september 1905 och avled här den 10 september 1971. — Efter avslutad skolgång anställdes Carlson som kontorist på Vänersborgs Tändsticksfabriks kontor, varefter han vid fabriken nedläggning övergick i stadens tjänst som förrådsförvaltare. Med omvitnad noggrannhet och plikttrohet skötte han denna syssla fram till sin pensionering den 1 oktober 1970. Carlsons stora fritidsintressen var sången, musiken samt nykterhetsrörelsen. Själv en god sångare, som aktivt deltog i olika körsammanhang, verkade Carlson

även som skicklig och uppskattad ledare för olika körer i vår stad. Logerna vid Vallgatan var hans andra hem, där han under åren lagt ner ett berömvärt arbete både som ordförande, sekreterare och kassaförvaltare. Med Carlson har en för-
synt, humoristisk och god människa gått ur tiden. — Carlson inträdde i Gillet 1938.

F. frisörmästaren HARRY G JOHANSSON föddes i Vänersborg den 15 november 1899 och avled här den 10 december 1971. — Redan som 15-åring började Johansson i frisörlära hos Weinstocks frisersalong här i staden. Efter några års praktik i Boden och Linköping återvände Johansson till hemstaden. 1920 övertog han den frisersalong där han börjat som lärling och drev denna tillsammans med en kompanjon fram till pensionsåldern. Johansson var en mycket idrottsintresserad man och fungerade på sin tid bl.a. som fotbollsdomare. Han var även en driven schackspelare och var under ett antal år vänersborgsmästare i schack. Johansson ägnade mycket av sin fritid åt sitt samlarintresse och sin fina myntsamling.

Han var en gladlynt och humoristisk man som gärna underhöll sina många kunder med glada anekdoter. — Johansson inträdde i Gillet 1930.

Affärsföreståndaren OLOF WERNER föddes i Vänersborg den 2 september 1909 och avled i Trollhättan den 16 december 1971.

— Efter realskolexamen i hemstaden anställdes Werner 1931 som biträde på Systembolaget i Vänersborg, avancerade 1939 till filialföreståndare i Grästorp, återvände till hemstaden 1946 för att slutligen 1955 övergå till Trollhättan som affärsföreståndare där. I yngre år gjorde sig Werner känd som en framgångsrik fotbollsspelare i VIF:s fotbollslag. Han var även en god sångare och mångårig medlem i Sångsällskapet Sjung Sjung, där han även verkade som kassör.

Genom sin glada och humoristiska läggning gjorde sig Werner allmänt omtyckt och uppskattad. För hemstaden och Gillet hyste Werner ett livligt intresse och han besökte gärna Gillets årsstämmor — senast kort före sin bortgång. — Werner inträdde i Gillet 1932.

SVEN LIND.

*Sida vid sida falla de
samlas allt fler och fler,
Somliga tidigt kallade
andra då sol gått ner
Skuggorna breder sig över dem
vilan blir djup och lång.
Nattliga vindar söver dem
Susar sin vaggande sång.*

(Anita Holldén)

Vänersborgs Söners Gilles

styrelseberättelse för år 1971.

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avgiva följande berättelse för verksamhetsåret 1971, Gillets 66:e arbetsår.

Gillet har under året varit samlat till årsstämma i Gillets styrelserum, måndagen den 29 mars och till Högtidsstämma på Stadshotellet Allhelgonadags afton, fredagen den 5 november 1971.

Högtidsstämman som leddes av 1:e Äldermannen Erik Sahlin hade samlat 62 gillebröder. Gillets 25-årstecken tilldelades 4 därtill berättigade bröder.

Sedan stadgeenliga ärenden behandlats och Äldermannen avslutat Högtidsstämman samlades bröderna till gemensam måltid.

Gillets årsskrift har under året utkommit med sin fyrtionde årgång, som distribuerats under oktober månad.

Då det tidigare saknats bestämda regler för utdelning av Gillets 25-årsmärke och medalj har styrelsen fastställt sådana bestämmelser, vilka återfinnas på annan plats i årsskriften.

Vid årets slut hade Gillet 625 medlemmar.

Gillets ekonomiska ställning, fondernas förvaltning och Gillets understödsverksamhet framgår av nedan lämnade redogörelse. Beträffande Gillets fastighet med tillhörande fond hänvisas till älderdomsstiftelsens särskilda styrelseberättelse.

1. ALLMÄNNA KASSAN:

Behållning från 1970		14.392:62
Medlemsavgifter	8.805:—	
Ränta sparkasseräkning	837:74	9.642:74
	Kronor	24.035:36

Skatter	220:—	
Hyra till Stiftelsen för arkivlokaler	3.000:—	
Sammanträdeskostnader	368:34	
Gåvor och uppvaktningar	433:10	
Trycksaker	649:05	
Porton	89:85	
Kostnader Högtidsstämman	149:75	
Andel i kostnader för årsskriften	4.518:20	
Birger Sjöbergs-Sällskapet	50:—	9.478:29
Behållning till år 1972:		
Kassa och postgiro	122:85	
Innestående i bank	14.434:22	14.557:07
	Kronor	24.035:36

2. VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES FÖRSKÖNINGSFOND:

Behållning från år 1970	6.808:11	
Ränta	514:79	
	Kronor	7.322:90
Skatter		
	135:—	
Behållning till år 1972:		
Innestående i bank	7.187:90	
	Kronor	7.322:90

3. NAMNKUNNIGA VÄNERSBORGARES MINNESFOND:

Behållning från år 1970	1.562:84	
Ränta	118:54	
	Kronor	1.681:38
Behållning till år 1972:		
Innestående i bank	1.681:38	

4. KNUT HERNSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från 1970	3.024:70	
Ränta	228:61	
	Kronor	3.253:31
Behållning till 1972:		
Innestående i bank	3.253:31	

5. HJALMAR A. LINDEDALS MINNESFOND:

Behållning från år 1970	8.956:27	
Ränta	457:81	
	Kronor	9.414:08

Behållning till 1972:

Lån till Stiftelsen	4.900:—	
Innestående i bank	4.514:08	9.414:08

6. MAJOR OSCAR WENERSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från 1970:		3.884:80
Ränta		230:71
	Kronor	4.115:51
Julgåva		100:—
Behållning till 1972:		
Lån till Stiftelsen	1.400:—	
Innestående i bank	2.615:51	4.015:51
	Kronor	4.115:51

7. WILHELM och NORA MALMBERGS DONATION:

Behållning från 1970		11.157:69
Ränta		561:51
	Kronor	11.719:20
Premium till elever vid Huvudnässkolan- Torpaskolan	150:—	
Skatter	181:—	331:—
Behållning till år 1972:		
Lån till Stiftelsen	6.300:—	
Innestående i bank	5.088:20	11.388:20
	Kronor	11.719:20

8. RICHARD DYMLINGS ÅRSSKRIFTSFOND:

Behållning från 1970		2.856:64
Försålda årsskrifter	180:—	
Annonser i årsskriften	3.095:—	
Ränta	175:84	3.450:84
	Kronor	6.307:48
Kostnader för årsskriften	3.707:80	
Skatter	87:—	3.794:80
Behållning till år 1972:		
Innestående i bank		2.512:68
	Kronor	6.307:48

9. LAURA och ESTER DANIELSSONS DONATIONSFOND:

Behållning från 1970	9.039:08
Ränta	462:89
Kronor	9.501:97

Behållning till 1972:

Lån till Stiftelsen	4.900:—	
Innestående i bank	4.601:97	9.501:97

10. NILS CARLSTRÖMS DONATIONSFOND:

Behållning från 1970	6.292:74
Ränta	318:54
Kronor	6.611:28

Skatter 97:—

Behållning till 1972:

Lån till Stiftelsen	3.500:—	
Innestående i bank	3.014:28	6.514:28

Inom sig har styrelsen för året utsett till 2:e Älderman och gille-skrivare f.d. driftchefen Thorsten Gulz och till kassafogde och gille-värd kamreraren Olov Janson.

Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden varjämte annat samråd ägt rum.

Vänersborg den 14 mars 1972.

ERIK SAHLIN.

THORSTEN GULZ.

STEN SAHLIN.

OLOV JANSON.

OLE TERNQUIST.

SVEN LIND.

EVERT LUNDBORG.

Granskningsberättelse.

Undertecknade, som utsetts att i egenskap av granskningsmän granska Vänersborgs Söners Gilles räkenskaper och förvaltning under år 1971, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande granskningsberättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av Gillets samt dess fonders räkenskaper och styrelsens berättelse, som lämnar upplysning om de ekonomiska förhållanden och om förvaltningen av dess angelägenheter.

Anledning till anmärkning föreligger icke i avsende å redovisningshandlingarna, Gillets bokföring, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen av Gillets angelägenheter. Med stöd av vad vi under granskningen inhämtat tillstyrker vi full ansvarsfrihet för den tid granskningen omfattar.

Vänerborg den 1 februari 1972.

KJELL THERNQUIST.

BILT DAVIDSSON.

Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles ålderdomshems styrelseberättelse för år 1971.

Styrelsen för Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshem får härmed avgiva följande berättelse över verksamhetsåret 1971, stiftelsens tjugonde arbetsår.

Räkenskaperna utvisa följande:

VINST- och FÖRLUSTKONTO:

Intäkter:

Hyrors konto	18.100:—	
Bidrag från Allmänna kassan	3.000:—	
Räntors konto	296:61	21.396:61

Kostnader:

Räntors konto	11.200:—	
Skatter	534:—	
Renhållnings- och Elkrafts konto	1.868:12	
Bränsle konto (1968—1970)	998:73	
Försäkringsavgifters konto	1.270:—	
Reparationers konto	790:—	
Div. kostnaders konto	—:20	16.661:05
Understöds konto	500:—	
	Kronor	17.161:05

Kapital konto (årets vinst)	4.235:56	
	Kronor	21.396:61

ING.- och UTGÅENDE BALANSKONTO:

Tillgångar:

	1/1	31/12
Fastighetens konto (tax.v. 160.000:—)	155.000:—	155.000:—
Inventariers konto	3.100:—	3.100:—
Bank- och postgiro konto	2.838:66	2.574:22
	Kronor	160.938:66
		160.674:22

Skulder:

	1/1	31/12
Låne konto	160.250:—	155.750:—
Kapital konto	688:66	4.924:22
	Kronor	160.938:66
		160.674:22

SYSKONEN INGEBORG och GOTTFRID ELIASONS DONATION:

Behållning från 1970	51.666:64	
Ränta	2.769:29	
		Kronor 54.635:93

Behållning till 1972:

Innestående i bank	14.635:93	
Lån till Stiftelsen	40.000:—	54.635:93

Fastighetens kök har under året utrustats med ny elspis. I övrigt har inga reparationer företagits.

Inom sig har styrelsen för året utsett: till v. ordförande och sekreterare f.d. driftchefen Thorsten Gulz, till kassör kamreraren Olov Janson och till fastighetsskötare handelsträdgårdsmästaren Ole Thernquist och direktören Sven Lind.

Vänersborg den 14. mars 1972.

ERIK SAHLIN.

THORSTEN GULZ.

STEN SAHLIN.

OLOV JANSON.

OLE THERNQUIST.

SVEN LIND.

EVERT LUNDBORG

Revisionsberättelse för

Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshem.

Undertecknade, som utsetts att i egenskap av revisorer granska stiftelsens räkenskaper och förvaltning, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av stiftelsens räkenskaper och styrelsens berättelse, som lämnar upplysning om stiftelsens ekonomiska förhållanden och om förvaltningen av dess angelägenheter.

Anledning till anmärkning föreligger icke i avseende å redovisningshandlingarna, bokföringen, inventeringen av tillgångarna eller eljest beträffande förvaltningen av stiftelsens angelägenheter.

Fastigheten anses försäkrad till betryggande belopp.
Med stöd av vad vi under revisionen inhämtat tillstyrker vi full
ansvarsfrihet för 1971 års förvaltning.

Vänersborg den 1 februari 1972.

KJELL THERNQUIST.

BILT DAVIDSSON.

Sammanställning över Vänersborgs Söners Gilles tillgångar den 31 dec. 1971.

Allmänna kassan	14.557:07	
Vänersborgs Söners Gilles Försköningsfond	7.187:90	
Namnkunniga Vänersborgares Minnesfond	1.681:38	
Knut Hernströms Understödsfond	3.253:31	
Hjalmar A. Lindedals Minnesfond	9.414:08	
Oscar Wenerströms Understödsfond	4.015:51	
Wilhelm och Nora Malmbergs Donationsfond	11.388:20	
Richard Dymlings Årsskriftsfond	2.512:68	
Laura och Ester Danielssons Donationsfond	9.501:97	
Nils Carlströms Donationsfond	6.514:28	
Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Älderdoms hem		
Ingeborg och Gottfrid Eliassons Donationsfond	54.635:93	
Fastigheten	4.924:22	59.560:15
Summa kronor		129.586:53

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES
MEDLEMMAR
1971.

MEDLEMMAR.

	Födelse- år	Inträ- desår
ALBRECHTSON, ERIC, fd. Tillskärare, Vänersborg	1894	54
ALEXANDERSSON, ZAID, Ledningsingenjör, Vänersborg	1924	55
ALFREDSSON, GÖSTA, Försäljare, Vänersborg	1922	51
AHLIN, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1944	58
AHLIN, LENNART, Bilskolechef, Vänersborg	1916	54
AHLM, ALLAN, Järnhandelsbiträde, Vänersborg	1923	58
ALMQVIST, LARS, Jägmästare, Lerum	1903	57
*ALMQVIST, SVEN, Bitr. överläkare, Solna	1931	46
ALMSTRÖM, NILS OLOV, Provinsialläkare, Kungälv	1910	55
ANDERSSON, ALLAN, Sjukvårdare, Vänersborg	1917	60
ANDERSSON, ALLER, Skolvaktmästare, Vänersborg	1909	55
*ANDERSSON ARNE, Yrkesvalslärare, Bromma	1917	43
ANDERSSON, BROR, Sägare, Vänersborg	1935	69
ANDERSSON, EINAR, Lagerchef, Vänersborg	1914	54
ANDERSSON, ERIC, Expeditionsvakt, Vänersborg	1915	51
ANDERSON, FRANK, Elingenjör, Vänersborg	1914	67
*ANDERSSON, FRITIOF, fd. Jordbruksförförman, Vänersborg	1897	42
*ANDERSSON, GÖSTA, Sjukhusintendent, Vänersborg	1913	46
ANDERSSON, GÖSTA, Sjukvårdare, Hässleholm	1910	54
ANDERSSON, HUGO, Televerksarbetare, Vänersborg	1917	69
ANDERSSON, IVAR, Köpman, Vänersborg	1918	65
*ANDERSON, JOHN, Grosshandlare, Vänersborg	1910	29
*ANDERSSON, KARL, Göteborg	1896	45
ANDERSSON, KARL-ERIC, Köpman, Vänersborg	1923	58
ANDERSON, CHRISTER, Studerande, Vänersborg	1945	55
ANDERSSON, LARS, Glasmästare, Vänersborg	1930	59
ANDERSSON, MAGNUS, Vänersborg	1968	69
ANDERSSON, NILS, Disponent, Göteborg	1915	53
ANDERSSON, NILS, Köpman, Vänersborg	1922	51
*ANDERSSON, OSCAR, fd. Förförman, Vänersborg, <i>innehavare av gillets medalj (1955)</i>	1892	42
*ANDERSSON, OSCAR, Elinstallatör, Vänersborg	1897	38
ANDERSSON PER ARNE	1970	70
ANDERSSON, PER-GÖRAN, Köpman, Mellerud	1936	60
*ANDERSSON, RAGNAR, fd. Köpman, Vänersborg	1919	35
ANDERSSON, RAGNAR, Verkmästare, Vänersborg	1921	68
*ANDERSSON, STIG, Socialvårdschef, Vänersborg	1918	45
ANDERSSON, STIG, Mättningsbiträde, Vänersborg	1924	70
ANDERSSON, TORSTEN, Förrådsintendent, Vänersborg	1914	55

ANDERSSON, VIKTOR, Transportarbetare, Vänersborg	1900	61
ANDRÉ, HARALD, Kamrer, Vänersborg	1906	54
*ANDREASSON, HARRY, Arkitekt, Vänersborg	1901	30
ANDREASSON, KARL, Museivaktmästare, Vänersborg	1907	53
ANDRÉEN, ANDERS, Järnhandlare, Vänersborg	1938	68
ANDRÉEN, BERTHEL, Järnhandlare, Vänersborg	1908	66
ANDRÉN, HELGE, Köpman, Göteborg	1914	66
ARVEBLAD, KARL, Maskinist, Vänersborg	1912	61
*ARVIDSSON, BIRGER, Schaktmästare, Köping	1897	46
ARWIDSSON, UNO, Riksbanksvaktmästare, Vänersborg	1927	60
ASPMAN, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1920	59
BACK, EVERT, Expeditionsvakt, Vänersborg	1918	55
BACK, HELGE, fd. Förman, Vänersborg	1899	54
BACK, JAN, Konditor, Vänersborg	1934	63
*BACKMAN, GUNNAR, fd. Bankkassör, Arvika	1890	45
*BARKSTEDT, SIGURD, fd. Apotekare, Vänersborg	1885	30
BEHRNS, RAGNAR, Överskötare, Vänersborg	1910	66
*BENGTON, HJALMAR, fd. Personalföreståndare, Skövde ..	1905	33
BENGTON, JAN, Konditor, Skövde	1943	65
BENGSSON, RAGNAR, fd. Linjemästare, Trollhättan	1903	55
BERG, CHRISTIAN, Vänersborg	1968	68
BERG, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1920	53
BERG, HÅKAN, Faktor, Vänersborg	1944	68
BERG, KARL, Vänersborg	1899	66
BERG, LARS, Vänersborg	1967	68
BERG, SUNE, Åkeriägare, Vänersborg	1939	67
BERGER, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1943	55
BERGER, HARRY, Disponent, Vänersborg	1904	54
*BERGGREN, ERIC, Intendent, Ana Capri, Italien	1911	32
*BERGLUND, GÖSTA, Sjöingenjör, Malmö	1920	43
BERGMAN, KARL-ERIK, Ingenjör, Nol	1920	48
*BERGSTROM, AXEL, fd. Landskamrerare, Falun	1892	26
*BERGSTROM, GUNNAR, Odont. d:r, Örebro	1906	23
*BERGSTROM, THORSTEN, Tandläkare, Hälsingborg	1912	29
*BERRMAN, GÖSTA, Amneslärare, Göteborg	1910	43
BIEL, GUNNAR, Sjukgymnast, Upper Darby (U.S.A.)	1901 (24)	62
*BIEL, GÖSTA, Direktör, Stocksund	1911	46
BJÖRKMAN, LENNART, Sjukvårdsdirektör, Vänersborg	1923	65
BJÖRNBERG, MAURITZ, Kamrer, Vänersborg	1927	54
BJÖRNBERG, SVEN, Polisman, Vänersborg	1929	54
*BJÖRNDAHL, ERIK, fd. Bokbindaremästare, Vänersborg †	1888	37
BJÖRNDAHL, KARL-ERIK, Bokbindaremästare, Vänersborg	1926	60
BLOMGREN, GUNNAR, Stenhuggarmästare, Vänersborg	1912	54
BODÉN, SIGVARD, Ingenjör, Bandhagen, <i>ständig medlem</i>	1923	55
BODÉN, STIG, Ingenjör, Johanneshov, <i>ständig medlem</i>	1914	55

*BODÉN, SVEN, Ingenjör, Gislaved, <i>ständig medlem</i>	1918	47
BORG, EINAR, Handlande, Vänersborg	1906	48
BORG, FRITZ, fd. Hälsovårdstillsyningsman, Trollhättan	1881	50
*BORGLIND, CARL, fd. Häradsskrivare, Stockholm	1888	(09)32
BRIGELIUS, GUNNAR, Direktör, Malmö	1919	54
BROCKNER, TORSTEN, fd. Kamrer, Västerås	1898	61
*BÜGLER, JOHN, fd. Landskanslist, Vänersborg	1904	31
BACKSTRÖM, BERTH, Åkeriägare, Vänersborg	1947	67
BACKSTRÖM, GUNNAR, Åkeriägare, Vänersborg	1932	67
BACKSTRÖM, TORSTEN, Åkeriägare, Vänersborg	1907	54
CARLZÉN, YNGVE, fd. Befallningsman, Vänersborg	1902	70
*CEDERGREN, GÖSTA, Länsläkare, Linköping	1905	30
*CEDERGREN, RAGNAR, Disponent, Båstad	1907	30
*CEDERGREN, STIG, Kanslichef, Gävle	1911	30
CEDERHOLM, ÅKE, Direktör, Uddevalla	1913	55
CEGRELL, ELOF, Tjänsteman, Vänersborg	1916	49
CORSE, FOLKE, Expeditionsförmän, Göteborg	1909	65
DAFGÅRD, BENGT, Bilskollärare, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1939	50
DAFGÅRD, GUNNAR, Direktör, Källby	1919	67
DAFGÅRD, HENRY, fd. Köpman, Vänersborg	1903	53
DAFGÅRD, SVEN, Köpman, Vara	1898	53
DAHL, LENNART, Bergsingenjör, Sandviken	1924	48
DAHLGREN, ARNE, Byråass., Vänersborg	1918	55
*DAHLIN, ERIK, Frisörmästare, Vänersborg	1896	30
DAHLLÖF, AXEL, Affärschef, Göteborg	1911	55
DAHLLÖF, MATS, Vänersborg	1965	67
DALGREN, HUGO, Mättningsingenjör, Vänersborg	1911	53
DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer, Vänersborg	1938	64
DIDEROOTH, ERNST, fd. Typograf, Vänersborg	1893	52
*DINNETZ, FRITZ, Snickaremästare, Vänersborg	1895	21
*DINNETZ, KNUT, Lagerförmän, Stockholm	1891	32
d'ORCHIMONT, CURT, fd. Landsfogde, Vargön	1898	60
EDHOLMER, GUNNAR, Kapten, Vänersborg	1900	62
*EDLUND, BERTIL, Bokhållare, Trollhättan	1899	30
EDLUND, HANS, Ingenjör, Vänersborg	1934	56
*EDLUND, HARRY, Målaremästare, Vänersborg	1903	46
EDVARDSSON, GUNNAR, Överskötare, Vänersborg	1916	71
*EK, HARALD, Överstelöjtnant, Näsbyark	1919	44
EK, KNUT, Slöjdlärare, Vänersborg	1924	50
EK, SVEN ACKE, Kontorist, Vänersborg	1935	65
EKBLAD, BERTIL, Köpman, Trollhättan	1916	53
EKHOLM, SVEN, Köpman, Vänersborg	1916	60
EKSTEDT, THOMAS, Studerande, Lerum	1951	65
*ELFMAN, NILS-OLOF, Rektor, Bromma	1919	44
*ELMQVIST, FREDRIK, fd. Lokförare, Vänersborg	1903	42

*ELOW, PER, fd. Bankkamrer, Ed	1906	30
*ELOW, STIG, Ingenjör, Sundsvall	1912	30
EMANUELSSON, ERIC, Försäljare, Vänersborg	1916	51
*ENGLUND, GUNNAR, Direktör, Djursholm	1913	42
ENGLUND, CLAES, Ingenjör, Vänersborg	1943	47
ENGLUND, MAGNUS, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1949	49
*ENGLUND, NILS, Leg. läkare, Vänersborg	1909	30
ENGLUND, NILS ERIK MAGNUS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1966	66
ENGLUND, NILS TURE, Leg. läkare, Vänersborg	1939	47
ERIKSSON, ALLAN, Överpostiljon, Vänersborg	1913	55
ERICSSON, ANDERS, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1944	54
*ERIKSSON, AXEL, fd. Köpman, Vänersborg	1889	21
*ERICSSON, BROR, Bagaremästare, Vänersborg	1913	46
ERICSON, ERIC, fd. Stadsträdgårdsmästare, Vänersborg	1901	55
*ERIKSSON, FILIP, Murare, Vänersborg	1912	46
ERICSSON, GUNNAR V., Portvakt, Vänersborg	1918	66
ERICKSSON, GÖSTA, Skolvaktmästare, Vänersborg	1913	55
ERICSON, HENNING, Trädgårdsmästare, Vänersborg	1902	50
ERIKSSON, HENRY, Landstingsassistent, Vänersborg	1909	55
ERICSSON, JOHAN FREDRIK, Vänersborg	1966	66
*ERICSSON, JOHN, Tandläkare, Vänersborg	1908	43
ERICSSON, JOHN-OLOF, Tandläkare, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1939	54
ERICSON, KARL, fd. Kommunalråd, Vänersborg	1896	59
ERIKSSON, OLOF, Steward, Vänersborg	1911	57
ERIKSSON, PER OLOF, Verkmästare, Karlstad	1932	65
*ERICSSON, STIG, Köpman, Vänersborg	1920	46
ERICSON, TAGE, Trädgårdsmästare, Vänersborg	1906	55
ERICSSON, TAGE, Åkeriägare, Vänersborg	1911	55
ERIKSSON, ÅKE, Frisörmästare, Vänersborg	1921	58
ERLANDSSON, KURT, Ingenjör, Vänersborg	1925	70
ERLANDSSON, SVEN, Arkitekt SAR, Vänersborg	1925	61
FAGERSTRÖM, ARVID, Lagerarbetare, Vänersborg	1909	67
FALK, HARRY, Åkeriägare, Vänersborg	1906	55
FALK, ÅKE, Transportledare, Vänersborg	1942	66
FILIPSSON, GÖSTA, Snickare, Vänersborg	1914	68
FORSS, ERIC, Tullförvaltare, Malmö	1910	52
FORSS, SVEN, Ingenjör, Mölndal	1916	69
FRANSSON, ÅKE, Skomakaremästare, Vänersborg	1910	67
FREDMAN, SUNE, Verkmästare, Vänersborg	1940	68
FRIBERG, ERIK, Tecknare, Trollhättan	1919	69
FRIBERG, KARL AXEL, Reservdelsman, Uddevalla	1923	69
FRISK, KENT, Postiljon, Vänersborg	1945	67
FRANDEGÅRD, BENGT-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1927	67
FRANDEGÅRD, PER ARNE, Rektor, Töreboda	1920	67

FRANDEGÅRD, SVEN AXEL, Förvaltare, Jönköping	1922	67
*FRÖBERG, GÖSTA, Apotekare, Vänersborg	1896	24
FURBO, SIXTEN, Avsynare, Vänersborg	1917	56
*GADDE, ELOF, Direktör, Vänersborg	1911	30
*GADDE, NILS OLOF, Sporthandlare, Vänersborg	1915	34
GALLE, KJELL, Möbelhandlare, Vänersborg	1911	51
GALLE, NILS, Köpman, Vänersborg	1918	67
*GEMVIK, GÖSTA, Intendent, Stockholm	1911	47
*GEMVIK, OLOF, Direktör, Näsbyark	1917	46
GILLBERG, GÖSTA, Köpman, Trollhättan	1918	66
GILLBERG, ÅKE, Förste expeditionsvakt, Vänersborg	1920	55
*GLASSELL, LENNART, Typograf, Vänersborg	1910	46
GRANQVIST, ÅKE, Försäljare, Borlänge	1939	67
GRANSTRÖM, ROLAND, Röntrentreprenör, Vänersborg	1901	54
*GRUNDBERG, HADAR, fd. Godsägare, Uppsala, <i>innehavare av gillets medalj (1956)</i>	1884	07
GRÖNBERG, MATTIAS, Civilingenjör, Åkersrunö	1932	60
*GULLBRANTZ, SVEN, Murare, Vänersborg	1913	44
GULZ, LENNART, Fil. mag., Vänersborg	1939	54
*GULZ, THORSTEN, fd. Driftchef, Vänersborg, <i>gilleskrivare, andre älderman, innehavare av gilletts medalj (1967)</i>	1905	28
*GUSTAFSSON, EDVARD, Stadsarkitekt, Ängelholm	1932	46
GUSTAFSSON, PAUL, Verkstadsägare, Vänersborg	1935	66
GUSTAFSSON, SUNE, Bagaremästare, Vänersborg	1918	55
GÖTHBERG, INGVAR, Servicerådgivare, Vänersborg	1932	64
GÖTHERED, GOTTFRID, Fastighetsägare, Vänersborg	1909	55
HAGBERG, BENGT, Källarmästare, Ed	1919	65
HAGBERG, JAN, Kalkylator, Kalmar	1922	53
*HAGBORG, ARNE, Köpman, Vänersborg	1908	30
HAGBORG, GÖRAN, Revisor, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1941	53
HAGBORG, TORSTEN, Tjänsteman, Trollhättan, <i>ständig medlem</i>	1931	52
HAGLIND, STURE, Gymnastikdirektör, Vänersborg	1946	68
HALL, KARL-ERIK, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1912	52
HALLBERG, NILS, Ingenjör, Göteborg	1912	55
HALLINGBERG, OLOF, Tandläkare, Vänersborg	1915	66
*HALLONQVIST, UNO, Köpman, Vänersborg	1925	45
HALLQVIST, ARNE, Adjunkt, Vänersborg	1917	67
*HALLQVIST, TAGE, Med. lic., Vänersborg	1926	45
*HAMMARSTRÖM, UNO, Kapten, Umeå, <i>ständig medlem</i>	1899	28
HANSSON, BRYNOLF, Avsynare, Vänersborg	1924	52
*HANSSON, KNUT, Vänersborg	1889	38
HANSSON, CHRISTER, Hovmästare, Örebro, <i>ständig medlem</i> ..	1942	57
*HANSSON, VICTOR, fd. Kyrkovaktmästare, Vänersborg †	1878	23
HARLITZ, ALVAR, Ingenjör, Vänersborg	1908	66
HARLITZ, GUNNAR, Sjöingenjör, Vänersborg	1940	64

HARLITZ, LENNART, Studerande, Vänersborg	1943	64
HARRING, RAGNAR, Rektor, Vänersborg	1905	59
*HASSELBERG, GÖSTA, Professor, Uppsala	1909	42
*HEDÉN, ALLAN, Drätselassistent, Vänersborg	1907	34
HEDÉN, LASSE, Ingenjör, Borås	1934	57
HEDSTRÖM, ARVID, Elektriker, Vänersborg	1904	63
HELLMAN, BERTIL, Avdelningschef, Göteborg	1900	55
*HELLMAN, EINAR, Glasmästare, Vänersborg	1906	29
*HELLMAN, ERIK, Glasmästare, Vänersborg	1898	30
HELLMAN, EVALD, Assistent, Uppsala	1902	55
HELLSTRÖM, ARNE, Köpman, Vänersborg	1930	64
*HELLSTRÖM, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1905	43
HJELM, BERTIL, Maskinist, Vänersborg	1910	65
HJELM, HELGE, Teckningslärare, Vänersborg	1908	60
HOLM, ALLAN, Tjänsteman, Vänersborg	1907	53
HOLM, HERBERT, Förrådsman, Vänersborg	1903	50
HULTGREN, GÖSTA, Ingenjör, Göteborg	1910	58
HURTIG, BENGT MAGNUS, Studerande, Vänersborg	1953	66
HURTIG, ERNST-MAGNUS, Elektriker, Vänersborg	1923	53
HÜGBERG, PER, Disponent, Uddevalla	1922	64
HÜGBERG, THURE, Kyrkovaktmästare, Vänersborg	1907	71
HÜGZELL, LENNART, Företagsekonom, Nynäshamn	1934	61
IDEBERG, GUNNAR, Aukt. revisor, Karlstad	1932	53
IDEBERG, TORE, Tandläkare, Vänersborg	1901	65
JACOBSSON, ARNE, Personalkonsulent, Trollhättan	1920	70
JACOBSON, GERT, Mättningsförmän, Vänersborg	1939	70
JACOBSON, NILS, Verkmästare, Vänersborg	1908	57
JACOBSON, ROLF, Kamrer, Vänersborg	1936	59
JANSON, BENGT, Gruppchef, Göteborg	1920	50
JANSON, GÖSTA, Konsul, Barranquilla (Colombia)	1902	49
JANSSON, KARL, fd. Faktor, Vänersborg	1900	55
JANSON, LARS, Gymnastikdirektör, Falkenberg	1938	66
*JANSON, OLOV, Kamrer, Vänersborg, <i>kassafogde, gillevärd</i> ..	1909 (30)	49
JANSSON, SVEN, Vaktmästare, Vänersborg	1926	58
JARHED, KARL, Byggnadsarbetare, Vänersborg	1895	54
JARHED, SUNE, Tjänsteman, Trollhättan	1920	55
*JENNISCHE, BENGT, Överläkare, Vänersborg	1913	30
JENNISCHE, MATS, Agronom, Falun, <i>ständig medlem</i>	1941	64
JENNISCHE, PER, Fil. lic., Uppsala, <i>ständig medlem</i>	1943	64
JENNISCHE, ÅKE, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ..	1947	64
*JERNQVIST, SVEN, Bankrevisor, Norrköping	1898	26
JOHANSSON, ALLAN, Bagaremästare, Vargön	1914	68
JOHANSSON, ARNE, Förrådsarbetare, Vänersborg	1907	59
*JOHANSSON, AXEL, Handelsföreståndare, Vänersborg	1903	30

JOHANSSON, BERTIL, Direktör, Vänersborg	1912	55
JOHANSSON, EVERT, Transportledare, Vänersborg	1920	60
JOHANSSON, GOTTHARD, fd. Slussmästare, Trollhättan	1899	50
JOHANSSON, GUNNAR, Konditor, Vänersborg	1933	66
JOHANSSON, GUNNAR, Typograf, Vänersborg	1946	66
JOHANSSON, GUSTAV, Boktryckare, Vänersborg	1905	53
JOHANSSON, GUSTAF, Skofabriksarbetare, Vänersborg †	1904	54
*JOHANSSON, HARRY, Barberare, Vänersborg †	1899	30
JOHANSSON, HARRY, Modellör, Kumla	1910	54
JOHANSSON, HARRY, Modellör, Vänersborg	1907	60
*JOHANSSON, HILMER, fd. Bryggeriarbetare, Vänersborg	1891	42
*JOHANSSON, HUGO, Inspektör, Bromma	1908	44
*JOHANSSON, HUGO, fd. Riksbanksvaktmästare, Vänersborg ..	1900	30
JOHANSSON, INGEMAR, Konditor, Vänersborg	1928	65
JOHANSSON, INGVAR, Byggnadssnickare, Vänersborg	1918	55
JOHANSSON, JOHN, Åkeriägare, Vänersborg	1910	55
JOHANSSON, JOHN ERIK, Kommunalarbetare, Vänersborg ..	1923	66
JOHANSSON, KARL, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1908	66
JOHANSSON, KARL-ERIK, Representant, Göteborg	1914	69
JOHANSSON, KARL-ERIK, Typograf, Vänersborg	1927	53
*JOHANSSON, KJELL, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	42
JOHANSSON, OLOF, Instrumenttekniker, Vänersborg	1935	59
*JOHANSSON, OSCAR G., fd. Övermaskinist, Mölndal	1885	44
JOHANSSON, ROLAND, Byggnadssnickare, Vänersborg	1905	53
JOHANSSON, ROLF, Försäljningschef, Vänersborg	1930	65
JOHANSSON, STEN, fd. Motorförmän, Vänersborg	1902	55
JOHANSON, STURE, Redaktör, Farsta	1923	57
JOHANSSON, SVEN, Telearbetare, Vänersborg	1937	59
JOHANSSON, TAGE INGVAR, Ingenjör, Älvsered	1932	67
JONSSON, BENGT R., Docent, Solna	1930	54
*JONSSON, ERIK, Vänersborg	1920	46
*JONSSON, HELGE, Expeditionsvakt, Vänersborg	1912	45
JONSSON, HENRY, Förste poliskonstapel, Vänersborg	1914	66
JONSSON, LARS, Vänersborg	1960	63
*JONSSON, OLOF, Köpman, Vänersborg	1923	45
JONSSON, SVEN, Vänersborg	1956	63
JOSEFSSON, GUNNAR, Tjänsteman, Vänersborg	1931	65
JOSEFSSON, HELGE, Vänersborg	1909	59
JOSEFSSON, SVEN, Kamrer, Eslöv	1933	65
KARLSSON, BERTIL, Elinstallatör, Hägersten	1910	58
CARLSSON, BERTIL, Lagerchef, Vänersborg	1914	54
CARLSSON, BERTIL Annonsskonsulent, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1944	47
*CARLSSON, ELOF, fd. Direktör, Ljungskile, <i>ständig medlem</i> ..	1904	30
*CARLSON, GUNNAR, Förrådsmästare, Vänersborg †	1905	38

KARLSSON, HADAR, Kommunalråd, Vänersborg	1913	67
KARLSSON, HILDING, Vänersborg	1911	51
CARLSSON, INGEMAR, Ingenjör, Vänersborg	1928	60
CARLSSON, INGVAR, 1:e Skötare, Vänersborg	1924	69
*CARLSSON, CARL ANDERS, fd. Disponent, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1897	32
*CARLSSON, CARL-GUSTAF, Fabrikör, Vänersborg	1909	30
CARLSSON, CARL-OTTO, Instruktör, Vänersborg	1917	66
CARLSSON, CARL-OTTO, Speditör, Göteborg, <i>ständig medlem</i> ..	1939	47
CARLSSON, KENTH, Studerande, Vänersborg	1952	60
CARLSSON, KJELL, Omnibussägare, Vänersborg	1910	55
KARLSSON, CLAES, Köpman, Vänersborg	1908	55
KARLSSON, KNUT, Målare, Vänersborg	1896	57
CARLSSON, LENNART, Studerande, Göteborg, <i>ständig medlem</i> ..	1946	47
CARLSSON, NILS-ERIK, Sjöingenjör, Vänersborg	1919	54
CARLSSON, UNO, Åkeriägare, Vänersborg	1926	67
CARLSSON, ÅKE, Vaktmästare, Vänersborg	1914	59
KARLSSON, ÅKE, Snickare, Vänersborg	1915	58
CARLSTRÖM, ERIK, Representant, Karlstad	1913	63
KARNEUS, RAGNAR, Disponent, Vänersborg	1900	70
KIHLBERG, ERIK, fd. Kraftverkstjänsteman, Vänersborg	1895	60
KIHLSTRÖM, LARS, Fastighetsförvaltare, Vänersborg	1907	49
KIHLSTRÖM, LARS GÖRAN, Banktjänsteman, Vänersborg	1936	65
CLAESSON, CARL-ERIC, Köpman, Vänersborg	1916	55
KLING, CARL-OTTO, Byggnadsingenjör, Vänersborg	1913	55
KLING, LARS, Teknolog, Vänersborg	1945	68
KNUTSSON, GUNNAR, Verkmästare, Vänersborg	1905	54
KNUTSSON, LEIF, Personaltjänsteman, Arvika	1934	64
KORÉN, GÖSTA, Kamrer, Trollhättan	1908	53
CORNELIUSSON, HJALMAR, Ingenjör, Bengtsfors	1898	60
KRAFFT, GUNNAR, Verkstadsägare, Vänersborg	1914	52
*CHRISTENSSON, CARL-OTTO, Inköpschef, Göteborg	1912	33
LANDBERG, BERTIL, Advokat, Vänersborg	1895	69
LANEVALL, OLOF, Försäljningschef, Spånga	1921	63
LARSSON, ANDERS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1963	63
*LARSON, AXEL, fd. Köpman, Vänersborg, <i>innehavare av gillet's medalj (1969)</i>	1890	19
LARSSON, AXEL, Köpman, Vänersborg	1908	54
*LARSSON, BO, Verkmästare, Borås	1922	46
LARSSON, DAVID, Verkmästare, Vänersborg	1904	54
LARSSON, ERIK, Linjeförman, Dals-Rostock	1908	62
LARSSON, FRANK, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	64
LARSSON, GOTTFRID, fd. Hemmansägare, Vänersborg	1896	69
LARSSON, GÖSTA, Civilingenjör, Lyckeby, <i>ständig medlem</i>	1936	55

LARSSON, GÖTE, Stuveriarbetare, Göteborg	1944	66
LARSSON, HARRY, Bilmekaniker, Vänersborg	1912	54
LARSSON, HERBERT, Riksdagsman, Vänersborg	1909	66
LARSSON, JOHAN, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1966	66
LARSSON, LARS, Kamrer, Hisingsbacka	1943	68
LARSSON, OSCAR, Inspektör, Farsta	1908	55
LARSSON, RAGNAR, Kommunalarbetare, Vänersborg	1908	55
LARSSON, ROLF, Underinspektör, Skärholmen	1924	56
LARSSON, STIG, Kamrer, Vänersborg, <i>ersättare i styrelsen</i>	1935	57
LARSSON, SVEN, Butiksbiträde, Vänersborg	1929	70
LARSSON, TAGE, Reklamman, Trollhättan	1924	70
LARSSON, TORSTEN, Brukstjänsteman, Vänersborg	1911	54
*LAURELL, JOHNNY, Vänersborg	1908	46
LINDH, ERIK, Köpman, Vänersborg	1906	55
LIND, HÅKAN, Jur. stud. Vänersborg	1948	54
LIND, LARS, Civilingenjör, Mölndal	1944	50
LINDH, LENNART, Posttjänsteman, Vänersborg	1930	57
*LIND, OLOV, Civilingenjör, Kristianstad	1920	45
*LIND, SVEN, Direktör, Vänersborg, <i>bisittare i styrelsen</i>	1913	40
LIND, ÅKE, Affärsbiträde, Vänersborg	1914	55
LINDBERG, ANDERS, Adjunkt, Vänersborg	1938	66
*LINDBERG, AXEL, Köpman, Vänersborg	1912	42
LINDBERG, BENGT ARNE, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1949	56
LINDBERG, BERTIL, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1918	62
*LINDBERG, GEORG, fd. Organisationschef, Malmö	1899	47
LINDBERG, INGE, Expeditionsförmän, Vänersborg	1921	60
LINDBERG, CARL AXEL, Ingenjör, V. Frölunda	1944	65
*LINDEDAL, SIGURD, fd. Bankkamrerare, Göteborg, <i>innehavare av gilletts medalj (1955)</i>	1882	05
LINDÉN, OSKAR, Köpman, Vänersborg	1902	54
LINDÉN, ROLF, Ingenjör, Skärholmen, <i>ständig medlem</i>	1927	62
LINDGREN, FOLKE, Fabrikör, Vänersborg	1914	54
LINDGREN, GÖSTA, fd. Byggnadssnickare, Örebro	1903	55
LINDGREN, KARL ENAR, Försäljningschef, Vänersborg	1921	65
*LINDQVIST, HÅKAN, Kyrkoherde, Göteborg	1914	37
*LINDQVIST, ROLF, Landskamrerare, Mariestad	1911	35
LINDSKOG, STURE, Köpman, Trollhättan	1895	69
*LINDSTRÖM, ALLAN, Rektor, Lerum,	1908	30
LINDSTRÖM, BROR OSKAR, fd. Köpman, Vänersborg	1900	51
LINDSTRÖM, LENNART, Rektor, Sandviken	1918	63
LINNARSSON, NILS, Posttjänsteman, Hisingsbacka	1912	55
LISS, PER ARNE, Vänersborg	1940	67
*LJUNGGREN, ERIK, fd. Köpman, Vänersborg	1898	35
LUDWIGSSON, EVERT, Verkst.-föreståndare, Vänersborg	1913	55

LUNDBERG, ERNST, fd. Rektor, Vänersborg <i>innehavare av gillet</i> <i>lets medalj (1963)</i>	1882	51
*LUNDBLAD, OLOF, Jaktvårdskonsulent, Lilleskog, Vargön	1907	28
LUNDBLAD, SÖREN, Verkmästare, Vänersborg	1923	66
LUNDBORG, BO, Operasångare, Vendelsö	1932	66
LUNDBORG, ERIC, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1957	66
*LUNDBORG, EVERT, Köpman, Vänersborg, <i>bisittare i styrelsen</i>	1921	42
*LUNDBORG, STEN, Köpman, Vänersborg	1925	42
LUNDBACK, BENGT, Lagerchef, Vänersborg	1941	67
LUNDGREN, ARVID, Sektionschef, Enskede	1912	49
LUNDGREN, IVAR, fd. Postmästare, Arboga	1898	54
LUNDGREN, SUNE, Rektor, Vänersborg	1913	53
LUNDIN, GUNNAR, Direktör, Vänersborg	1907	69
LUNDIN, GUNNAR, Köpman, Vänersborg	1921	52
LUNDIN, IVAR, Avsynare, Vänersborg	1919	52
*LUNDIN, IVAR, fd. Frisörmästare, Vänersborg	1894	30
LUNDIN, JAN, Vänersborg	1936	69
*LUNDIN, OTTO, Frisörmästare, Åmål	1901	39
LUNDIN, PER, Studerande, Vänersborg	1953	55
LUNDAVIK MAGNUSSON, ULF, Tandläkare, Lidköping	1926	64
LÖFQVIST, INGEMAR, Leg. läkare, Göteborg	1918	68
MADSÉN, LARS, Fil. mag., Tisselskog	1904	55
*MAGNI, GÖTE, Tobakshandlare, Vänersborg	1905	46
MAGNUSSON, ARNE, Socialdirektör, Göteborg	1913	49
MAGNUSSON, GUNNAR, Ingenjör, Täby	1914	58
MAGNUSSON, HENRY, Banktjänsteman, Vänersborg †	1915	54
MAGNUSSON, CARL-AXEL, Aktuarie, Lidingö	1937	65
*MAGNUSSON, CARL EDGAR, fd. Direktör, Vänersborg	1892	44
*MAGNUSSON, MAGNUS, Kapten, Näsbypark	1892	42
MAGNUSSON, NILS, Folkskollärare, Uddevalla	1940	65
MAGNUSSON, OTTO, Kapten, Enskede	1910	60
MAGNUSSON, ÅKE, Typograf, Vänersborg	1919	51
MALMBORG, NILS, Skolvaktmästare, Lund	1908	59
MELIN, GEORG, Försäljningschef, Vänersborg	1922	70
*MILLING, GUSTAF, Köpman, Vänersborg	1902	33
MILLING, TAGE, Försäljningschef, Linköping	1931	58
MILLING, THORE, Flygtekniker, Tun	1924	52
MJÖRNESTÅL, GÖTE, Vaktkonstapel, Vänersborg	1914	68
MOBERG, ERIK, Köpman, Vänersborg	1919	55
MOLLBERG, RUNE, Annonskonsulent, Vänersborg	1925	54
MOSSBERG, VIKTOR, fd. Kommunalarbetare, Vänersborg	1899	55
MÅNGBERG, CARL-ERIK, Underinspektör, Hallsberg	1923	66
NAGLUM, GUNNAR, Förste kammarskrivare, Stockholm	1912	60
NAREMARK, YNGVE, Direktör, Vänersborg	1922	53

NIKLASSON, MATS, Kriminalass., Vänersborg	1925	56
NILSSON, GUSTAV, Lantbrukare, Vänersborg	1924	50
NILSSON, CARL-ERIC, Droskägare, Vänersborg	1920	66
NILSSON, PER GUNNAR, fd. Linjemästare, Värnamo	1904	66
*NILSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1908	41
NILSSON, SUNE, Brunnsskottare, Vänersborg	1923	58
NISSEN, HARALD, Lektor, Vänersborg	1910	66
NORDFELDT, JAN ERIK, Studerande, Falun	1949	50
*NORDFELDT, JOHN, Ingenjör, Falun	1921	43
*NORDFELDT, PER-OLOV, Disponent, Partille	1925	43
NORDGREN, ALLER, Typograf, Vänersborg	1909	53
NYLÉN, ALGOT, Civilingenjör, Vänersborg	1901	66
NYSTRÖM, KARL FREDRIK, Ingenjör, Vänersborg	1928	58
NYSTRÖM, ÅKE, Köpman, Vänersborg	1916	52
OLLÉN, BERTIL, Bryggeriingenjör, Falkenberg	1914	52
OLSSON, ALLER, Sjukvårdare, Vänersborg	1909	67
OLSSON, BERTIL, Vaktmästare, Vänersborg	1921	60
OLSSON, ERNST, Fastighetsskötare, Vänersborg	1901	55
OLSSON, FOLKE, Tekniker, Vänersborg	1929	48
OLSSON, KARL-GUSTAF, Järnvägstjänsteman, Vänersborg	1912	60
OLSSON, SVEN, Bilinstruktör, Vänersborg	1919	51
OLSSON, TORVALD, Kapten, Uddevalla	1915	55
PALMSTRÖM, HERBERT, Cementgjutare, Vänersborg	1902	53
PALMSTRÖM, NILS, Fabrikör, Vänersborg	1910	52
PATRIKSSON, RUNE, Köpman, Vänersborg	1937	65
PAULSSON, ELMER, Musiklärare, Vänersborg	1909	54
PERSSON, THORE, Inköpschef, Vänersborg	1919	70
PETERSON, ARNE, Reparatör, Vänersborg	1917	57
PETERSON, ARVID, Montör, Vänersborg	1897	57
PETTERSSON, KARL, Poliskommissarie, Lidköping	1902	55
PETTERSSON, OSCAR, Ingenjör, V:a Frölunda	1914	59
POUNCETTE, ERIC, Kassör, Örebro	1904	52
POUSETTE, CARL ERIC, Godsägare, Vinninga	1914	51
PÄRUD, NILS, Universitetslektor, Umeå, <i>ständig medlem</i>	1923	52
PÄRUD, PAUL, fd. Fångvårdstjänsteman, Vänersborg	1896	54
RAHM, HARRY, Överskötare, Vänersborg	1914	55
RAHM, GUNNAR, Apotekare, Askim	1929	66
*RAHM, HJALMAR, fd. Bankdirektör, Alingsås, <i>innehavare av gilletts medalj (1970)</i>	1900	20
RANER, LENNART, Köpman, Vänersborg, <i>ersättare i styrelsen</i>	1919	53
RANER, STEN ERIK, Med. kand., Göteborg	1947	69
RAPP, HÅKON, Köpman, Vänersborg	1933	60
RAPP, NILS, Frisörmästare, Vänersborg	1913	51
REHMAN, TOR, Häradskrivare, Vänersborg	1905	66
*REYNOLDS, ALDOR, fd. Köpman, Vänersborg	1888	31

ROBERTSSON, FOLKE, Yrkeslärare, Vänersborg	1908	54
*ROLANDER, GUNNAR, Faktor, Vänersborg	1909	46
ROSÉN, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg	1923	55
ROSENGREN, KARL-ERIC, Ingenjör, Vänersborg	1938	71
*ROSLIN, GEORG, Skolvaktmästare, Vänersborg	1907	41
*ROSLIN, HENRY, Köpman, Trollhättan	1906	31
ROSLIND, LARS-GÖRAN, Optiker, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1946	58
ROSLIND, SVEN-GUNNAR, Optiker, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1940	58
*RUTGERSSON, CHARLES, fd. Förman, Vänersborg	1903	43
RYDING, ÅKE, Målaremästare, Vänersborg	1920	53
*SAHLIN, ERIK G., Länspolischef, Vänersborg, <i>förste ålderman</i>	1909	34
SAHLIN, PER-ANDERS, Fänrik, Stockholm	1945	50
*SAHLIN, STEN, Direktör, Vänersborg, <i>bisittare i styrelsen</i>	1913	36
*SANDBERG, NILS, Förste bibliotekarie, Göteborg	1911	34
*SANDBERG, WILHELM, fd. Brevbärare, Vänersborg, <i>innehavare av gilletts medalj (1968)</i>	1881	18
SANDGREN, EGON, Elektriker, V. Frölunda	1913	55
SANDSTEDT, GUSTAF ADOLF, Kyrkoherde, Vinninga	1909	62
*SJÖÖ, ANDERS (SVENSSON), 1:ste Postiljon, Vänersborg	1914	42
SJÖÖ, STIG, Ingenjör, Göteborg	1918	69
SJÖLING, LARS-GÖSTA, Köpman, Vänersborg	1926	52
SJÖSTAD, OLOF, Elektriker, Vänersborg	1933	52
SJÖSTRAND, ERNST, Sjukvårdare, Vänersborg	1917	58
SJÖSTRÖM, BENGTOLOF, Köpman, Vänersborg	1922	65
*SJÖSTRÖM, GUSTAF, Vänersborg	1900	30
*SKAGSTEDT, MELKER, Byrådirektör, Stockholm	1914	45
SKOOGH, GUNNAR, Platschef, Vänersborg	1937	69
SKOOGH, LARS-OLOF, Järnvägsexpeditör, Vänersborg	1925	58
SKOGLUND, FOLKE, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1915	69
*SCHRÖDER, KARL GUSTAF, Provinsialläkare, Jörlanda ..	1897	28
*SKÄRBERG, OSCAR, Korrespondent, Trollhättan	1896	24
SKÖLDEBERG, KARL-AXEL, Billackerare, Vänersborg	1927	62
SOHLBERG, ALLAN, Köpman, Vänersborg	1918	50
SPEITZ, PER-GÖRAN, Verkmästare, Vänersborg	1925	70
STENBERG, BROR, Kyrkogårdsförmän, Vänersborg	1904	59
STENBERG, DAN, Kontorist, Angered	1941	67
STENBERG, RAGNAR, Försäljare, Vänersborg	1916	67
STENSTRÖM, BERNT, Direktör, Falkenberg	1908	71
*STENSTRÖM, LARS, 1:ste Länsassistent, Vänersborg	1905	30
*STERNER, NILS, Direktör, Farm. lic., Malmö	1922	41
*STERNER, SVEN-AXEL, Länsassistent, Vänersborg	1923	47
STRÖM, GÖSTA, Konditor, Hedemora	1908	55
STRÖM, LARS, Direktör, Vänersborg	1930	64
STRÖM, SÖREN, Redaktör, Vänersborg	1934	67

*SUNDELIUS, GOTTFRID, fd. Köpman, Vänersborg, <i>innehavare av gilletts medalj (1969)</i>	1890	19
*SUNDELIUS, KJELL, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1908	30
*SUNDELIUS, OSCAR, fd. 1:e Poliskonstapel, Vänersborg	1901	30
SUNNERDAHL, OLOF, Fastighetsskötare, V. Tunhem, Trollhättan	1909	51
SUNNERDAHL, VILGOT, 1:e Mätare, Vänersborg	1908	51
SWAHN, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg	1909	55
SVANBERG, NILS, fd. Förman, Vänersborg	1909	54
SVANBERG, SVEN OLOF, Målare, Vänersborg	1918	55
SWARÉN, STEN, Landstingsdirektör, Vänersborg	1906	70
SVENSSON, ALF, Kamrer, Vänersborg	1923	48
*SVENSSON, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1916	43
SVENSSON, BENGT, Representant, Vänersborg	1932	64
*SVENSSON, GÖSTA, Överingenjör, Göteborg	1912	42
*SVENSSON, KNUT, fd. Stadsförman, Vänersborg	1896	36
*SVENSSON, LARS, Dövlärare, Vänersborg	1910	36
SVENSSON, PER, Studerande, Vänersborg	1953	63
*SVÄRD, GUSTAF, fd. Verkmästare, Stockholm	1895	37
*SVÄRD, TAGE, Disponent, Farsta	1910	35
*SVÄRD, YNGVE, Eldare, Vänersborg	1916	42
*von SYDOW, DANIEL, Kapten, Roslags-Näsby	1909	30
*von SYDOW, FREDRIK, Advokat, Lidingö, <i>innehavare av gilletts medalj (1970)</i>	1896	20
*von SYDOW, GERHARD, Överdirektör, Göteborg	1899	26
*von SYDOW, CHRISTIAN, Disponent, Kungsängen	1899	45
SYLWAN, GUNNAR, Civilingenjör, Hälsingborg	1902	49
*SAFSTRÖM, PER-OLOF, Överingenjör, Gävle	1924	42
SÖDERSTRÖM, BERTIL, Fastighetsförvaltare, Vänersborg	1902	49
SÖDERSTRÖM, PER ARNE, Kamrer, Vänersborg	1933	66
*TAUBE, EDVARD, Greve, Org.chef, Ljungskile	1916	46
*TAUBE, FREDRIK, Greve, Kommendör, Lidingö	1909	35
TENG, AXEL, Sjukvårdare, Vänersborg	1912	61
TENGBERG, GUNNAR, Vänersborg	1944	69
THEODORSSON, MELKER, Ingenjör, Karlstad	1909 (30)	54
THERNQUIST, KJELL, Revisor, Vänersborg	1939	50
*THERNQUIST, OLE, Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg <i>bi-sittare i styrelsen</i>	1911	30
TIBBLIN, ARNE, Posttjänsteman, Vänersborg	1925	51
TIBBLIN, BERT, Reklamteknare, Bohus	1930	61
TIBBLIN, LENNART, Kontrollant, Gråbo	1935	61
TIDSTRAND, Erik, Murare, Vänersborg	1907	53
TIDSTRAND, HARRY, Bankkamrer, Vänersborg	1909	69
TILLBJÖRN, HARRY, Disponent, Vänersborg	1915	59
THIMGREN, HALDOR, Direktör, Hägersten	1904	54
*TRADEGÅRD, ERIC, Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg	1899	43

TRÄDEGÅRD, JAN-ERIC, Blomsterdekoratör, Frändefors	1937	52
*TULLBERG, INGE, Avdelningschef, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1905	18
THUNBERG, GUNNAR, Föreståndare, Vänersborg	1922	55
THUNBERG, HILMER, Televerksarbetare, Vänersborg	1910	70
*THUNBERG, HJALMAR, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1906	42
THUNBLAD, ARNE, Vaktmästare, Vänersborg	1915	55
*TUNQVIST, TORSTEN, Lektor, Bromma	1907	29
THUNSTRÖM, SVEN, fd. Överläkare, Vänersborg	1898	60
UGGLA, ERIK T:SON, Kammarherre, Vänersborg	1906	70
ULVEGARDE, DAG, Pol. mag., Göteborg	1941	69
ULVEGARDE, SVEN-OLOF, Fil. stud., Vänersborg	1945	69
WADMAN, INGVAR, Landskanslist, Vänersborg	1920	69
WAHLIN, CARL JACOB, Vänersborg	1960	71
WAHLIN, CARL-VIKING, Köpman, Vänersborg	1932	51
*WAHLQVIST, ÅKE, fd. Polisassistent, Vänersborg	1904	41
WASSÉN, GUNNAR, Elektriker, Vänersborg	1902	65
WASSÉNIUS, GUSTAF, Verkmästare, Vänersborg	1907	54
WASSENIUS, CURT, fd. 1:e Poliskonstapel, Vänersborg	1908	55
WEDEFORS, GUNNAR, Civilingenjör, Göteborg	1904	53
*WEINSTOCK, ERLING, Direktör, Enskede	1916	42
*WEINSTOCK, WILLIAM, Redaktör, Leksand	1908	42
WEISS, ANDERS, Byråsekreterare, Kvissleby	1940	66
WEISS, EINAR, fd. Vattenrättsdomare, Vänersborg	1901	65
*WELANDER, GUSTAF, fd. Banktjänsteman, Vänersborg	1891	26
WELANDER, GÖSTA, Kansliråd, Järfälla	1935	61
WELANDER, STEN, Kronofogdesekreterare, Trollhättan	1939	61
WENNBERG, JOHN, Stensättare, Vänersborg	1907	55
WENNBERG, LARS, Bokhandlare, Vänersborg	1931	46
WERNER, ARNE, Lasarettsvaktmästare, Vänersborg	1912	58
WERNER, BENGT, Ingenjör, Vänersborg	1925	60
*WERNER, OLOV, Butikschef, Trollhättan †	1909	32
WERNER, TORSTEN, Uppsyningsman, Vänersborg	1908	54
VESSBY, SIGVARD, Linjearbetare, Vänersborg	1917	52
*WEST, JOHN, fd. Läroverksadjunkt, Göteborg	1892	30
WESTERLUND, AXEL, fd. 1:e Hälsovårdsinspektör, Vänersborg	1901	55
*WESTERLUND, EINAR, 1:e Kronoassistent, Vänersborg	1913	46
*WESTERLUND, KARL-ERIK, 1:e Stabsredaktör, Stockholm ..	1910	40
*WESTERLUND, SVEN, Häradsckrivare, Södertälje	1912	38
*WESTHALL, BO, Rådman, Vänersborg	1905	34
*WESTHALL, CURT, 1:ste Länsassessor, Halmstad	1908	36
*WETTERLUNDH, SUNE, Verkst. direktör, Malmö	1904	28
*WIBOM, TOR, fd. Major, Stockholm, <i>innehavare av gillets medalj</i> (1955)	1885	06
WIDQVIST, LARS-OLOF, Kontr:ant, Vänersborg	1919	58
WIKNER, ALFRED, New York	1899	66

WIKNER, KARL-WILHELM, Prakt. läkare, Kumla	1903	59
WILHELMSSON, BERTIL, Radiomontör, Vällingby	1924	51
*WILHELMSSON, CARL, fd. Gasverksarbetare, Vänersborg	1889	35
*WREDBERG, BIRGER, Frisörmästare, Vänersborg †	1896	43
WULF, ANDERS, Pol. studerande, Vänersborg	1943	63
WULF, CURT, Direktör, Vänersborg	1903	63
WULF, ERIK, Studerande, Vänersborg	1950	63
WULF, GUNNAR, Försäljningschef, Skå	1937	63
WARNE, ALBIN, fd. Folkskollärare, Vänersborg	1890	49
WARNE, ORVAR, Kontorist, Trollhättan	1928	53
ZETTERBERG, KARL GUSTAV, Servicemontör, Vänersborg	1917	64
ZETTERBERG, SVEN OLOF, Vänersborg	1950	64
ZETTERBERG, THORSTEN, Chaufför, Vänersborg	1913	58
ÅBERG, BERTIL, fd. Brukstjänsteman, Vargön	1900	55
ÅBERG, FOLKE, Lagerchef, Vänersborg	1920	55
ÅBERG, SVEN OLOF, Tjänsteman, Vänersborg	1923	61
ÅGREN, TORSTEN, Brukstjänsteman, Vänersborg	1903	69
*ÅKESSON, NILS-ERIK, Major, Härnösand	1922	46
*ÄSTRÖM, HELGE, fd. Poliskommissarie, Vänersborg	1902	42

* tilldelad 25-årsstecknet.

Antal medlemmar under året: 625.

PDF GENERATED BY PDF-TO-PDF.COM

TILLKOMNA UNDER ÅR 1972.

ANDERSSON, ARNE, Kommunalarbetare, Vänersborg	1913	71
DAVIDSSON, BENGT, Studerande, Vänersborg	1957	71
FRIBERG, SVEN-OLOV, Sjukhusdirektör, Säter	1916	71
FÄLLING, HARRY, Televerkarbetare, Vänersborg	1939	71
GUSTAFSSON, KENT, Mättningsbiträde, Vänersborg	1944	71
PETERSON, CHRISTER, Kommunalarbetare, Vänersborg	1943	71
WERNER, TAGE, Maskinist, Trollhättan	1915	71
BERGER, ORVAR, Tandläkare, Vänersborg	1937	72
OLSSON, GUSTAF, Teckningslärare, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1918	72
HAGSER, HÅKAN, Försäljare, Vänersborg	1947	72
OLSSON, JAN, Stud., Vänersborg	1955	72
OLSSON, ROLF, Stud., Vänersborg	1949	72
RAMNEMYR, BJÖRN, Mätningstekniker, Vänersborg	1943	72
SVANBERG, KONRAD, Brevbärare, Vänersborg	1923	72
WERNER, BO, Vårdare, Vänersborg	1936	72
ÖSTERHOLM, LAGE, Mätningstekniker, Vänersborg	1933	72
HEDSTRÖM, ERNST, f. rektor, Vänersborg	1902	72

Styrelsen är tacksam för uppgift å personer, som böra kallas till medlemmar i Gillet.

För att underlätta kassafogdens arbete med medlemsförteckningen ombedes gillebröderna att till Gillet anmäla ev. ändring av adress, titel, m. m.

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 1972.

Styrelse.

SAHLIN, ERIK, Länspolischef, *Förste ålderman* 1964.
GULZ, THORSTEN, f. d. Driftchef, *Andre Ålderman, Gilleskrivare* 1954.
THERNQUIST, OLE, f. d. Handelsträdgårdsmästare, *Kassafogde* 1964
SAHLIN, STEN, Direktör, *Bisittare* 1962.
JANSON, OLOV, Kamrer, *Bisittare* 1964
LIND, SVEN, Direktör, *Bisittare* 1966.
LUNDBORG, EVERT, Köpman, *Bisittare* 1968.

LARSSON, STIG, Kamrer, *Ersättare* 1966.
RANER, LENNART, Köpman, *Ersättare* 1968.

Beredningsnämnd.

GULZ, THORSTEN, f. d. driftschef, *Gilleskrivare*.
JANSON, OLOV, Kamrer
LUNDBORG, EVERT, Köpman, *Gillevärd*
LARSSON, STIG, Kamrer.
DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer.
THERNQUIST, KJELL, Revisor
MELIN, GEORG, Försäljningschef

Årsskriftsnämnd.

SANDBERG, NILS, Förste bibliotekarie.
JOHANSON, STURE, Redaktör.
GULZ, THORSTEN, f. d. Driftschef.
TAUBE, EDVARD, Organisationschef.
ROLANDER, GUNNAR, Faktor.
WAHLIN, CARL-VIKING, Köpman

Räkenskapsgranskare.

DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer.

MELIN, GEORG, Försäljningschef

MOLLBERG, RUNE, Annonkonsulent.

STIFTELSEN VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES ÅLDERDOMSHEM 1972.

Styrelse.

SAHLIN, ERIK, Länspolischef, *Ordförande* 1964.

GULZ, THORSTEN, f. d. Driftchef, *Vice ordförande, Sekreterare* 1954.

THERNQUIST, OLE, f. d. Handelsträdgårdsmästare, *Kassör* 1964

SAHLIN, STEN, Direktör, *Ledamot* 1962.

JANSON, OLOV, Kamrer, *Ledamot* 1964

LIND, SVEN, Direktör, *Ledamot* 1966.

LUNDBORG, EVERT, Köpman, *Ledamot* 1968.

LARSSON, STIG, Kamrer, *Suppleant* 1966.

RANER, LENNART, Köpman, *Suppleant* 1968.

Revisorer.

DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer

MELIN, GEORG, Försäljningschef

MOLLBERG, RUNE, Annonkonsulent, *Suppleant*

VÄNERSBORGS DÖTTTRARS GILLE 1972.

Styrelse.

SELNERT, MAUD, Fru, *Första åldermor.*
NILSSON, GERD, Fru, *Andra åldermor.*
SVÄRD, AGNES, Fru, *Första gilleskrivare.*
HELLMAN, KARIN, Fru, *Andra gilleskrivare.*
FORSELL, GUNHILD, Fru, *Kassafogde.*
ENGQVIST, ELSA, Fru, *Gillevärdinna.*
TENG, KAISA, Fru, *Gillevärdinna.*
NORDGREN, ASTRID, Fru, *Gillevärdinna.*
AHLIN, ANNA-LISA, Fru, *Gillevärdinna*

ÖBERG, ALVA, Fru, *Ersättare*
ROSLIN, GUNHILD, Fru, *Ersättare*

Beredningsnämnd.

ÖBERG, ALVA, Fru
ROSLIN, GUNHILD, Fru.
NILSSON, GERD, Fru.
ARVIDSSON, KARIN, Fru.
CARLSSON, BRITA, Fru.

OSTERMAN, ANNA LISA, Fru, *Ersättare*
SVANBERG, ANITA, Fru, *Ersättare.*

Arkivarie.

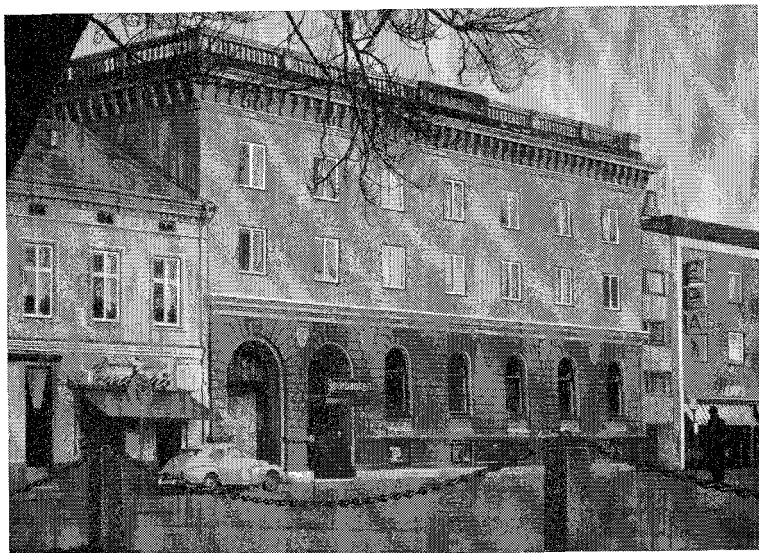
ÖBERG, ALVA, Fru.

Siffergranskare.

SÄRNER, RUTH, Fru.
GULZ, GRETA, Fru.

ZACKRISSON, ELSA, Fru, *Ersättare.*
FALK, OLGA, Fru, *Ersättare.*

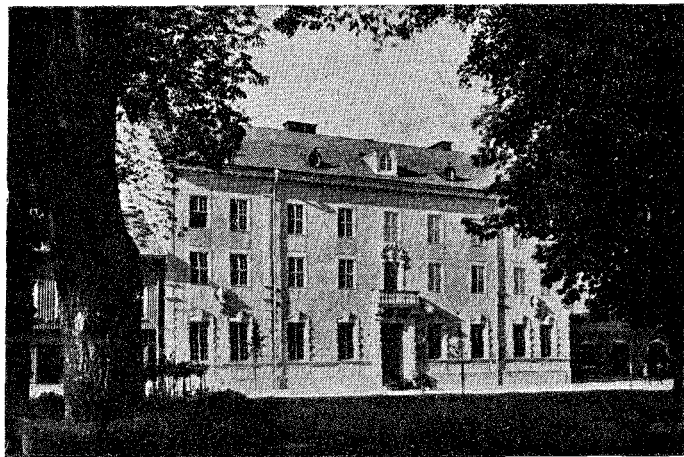
273 medlemmar, varav 6 ständiga.

NÄR NI KAN SPARA
NÄR NI BEHÖVER LÅNA
GÅ TILL HEMORTENS
OCH BYGDENS BANK

SPARBANKEN VÄNERSBORG

Vänersborg — Brålanda — Frändefors — Vargön

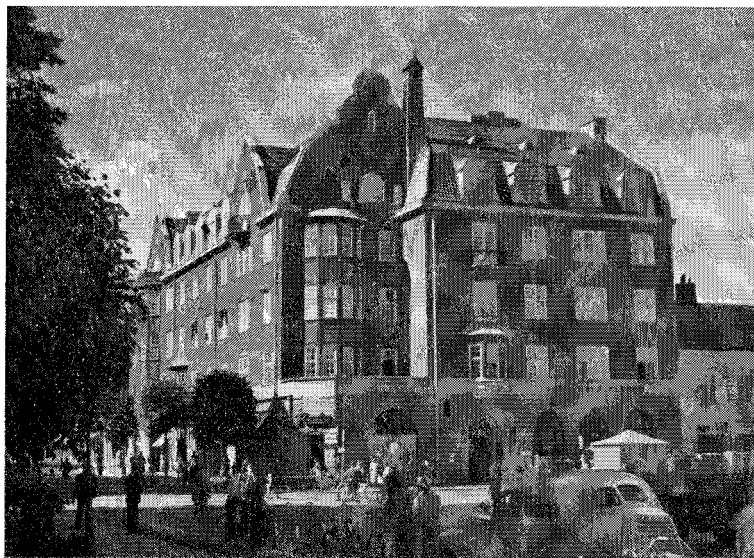

Välkommen till

SVENSKA HANDELSBANKEN

BANKEN FÖR HELA FOLKET

SVERIGES KREDITBANK

VÄNERSBORG

Erbjuder Eder sina tjänster

BANKEN MED

PS

SKARABORGS

BANKEN

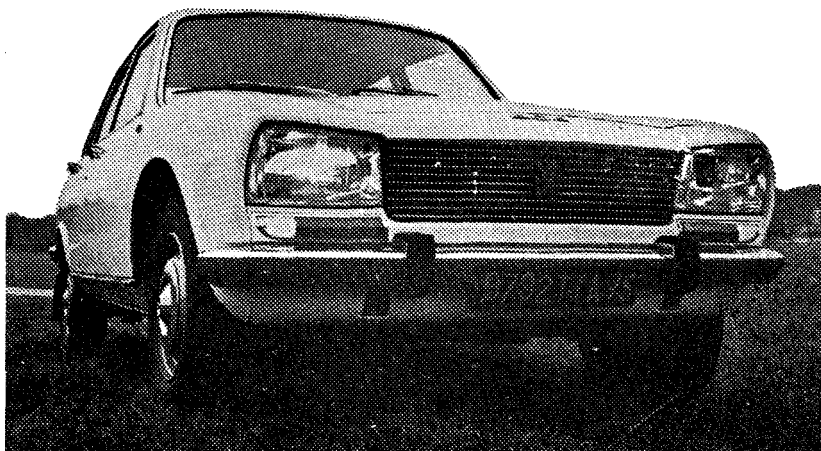
**) personlig service*

EDSGATAN 12 A

TEL. 199 00

Årets bilköp.

Provkör Peugeot 504 – årets bästa bilköp

Ajohan

**Tenggrenstorpsvägen 10
Tfn 0521-13840 Vänersborg**

Välj

General Motors bilar

Välkommen till vår bilhall

Ö:a vägen 26, Vänersborg

Provkör några av OPEL:s modeller

KADETT ASCONA MANTA

REKORD COMMODORE

KARLGES
GM-kvalitet • GM-service • GM-urval

Vänersborg

Tel. 0521/120 78

0521/186 80

Ingen rök utan eld

Ingen eld utan försäkring

i

LÄNSFÖRSÄKRINGAR
ÄLVSBORGS LÄN

Box 107 462 01 Vänersborg 1 Tel. 0521/160 40

Boktryck Offset

Ring eller besök oss !

C. W. Carlssons Eftr. Boktryckeri AB

KYRKOGATAN 21 BOX 134 462 01 VÄNERSBORG 1 TEL. 0521/102 51

Kläder för små MÄN

Kläder för unga MÄN

Kläder för stora MÄN

Kläder för äldre MÄN

Kläder för alla MÄN

VÄNERSBORG

**"Raka
spåret"**

till Er
med
eldningsolja

Ja, vi kommer direkt till Er med egen tankbil från vår depå här i Vänersborg och fyller eldningsolja.

Genom oss får Ni rätt eldningsolja
i rätt tid.

**Tag kontakt med oss. Ni får snabba och
pålitliga leveranser**

SMITHS

Tel. 0521/102 54

Stadshotellet

Vänersborg

Rekommenderas !

Gåvor av värde

finner Ni hos oss.

Vår utsökta sortering i

Guld- och Silverarbeten samt Matsilver

ger Er tillfälle välja en värdefull
och uppskattad gåva.

Vänerns Guld AB

XX

Edsgatan 18 VÄNERSBORG Tel. 102 26

Gör som vi -

abonnera på ELA och Ni får väl bevakade ortsnyheter, kulturartiklar, husmors- och familjesidor, förströelseläsning, idrott och mycket annat — allt utmärkt redigerat. Ni kommer också att trivas med Elfsborgs Läns Annonsblad.

Rydings

Måleri AB

VERKSTAD:
Kronogatan 5

Telefon 131 25

BOSTAD:

Telefon 115 96

Utför allt inom yrket

NORDFELDT'S KONDITORI

Edsgatan 12 B — Tel. 101 10

INGEMARS KONDITORI

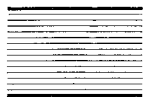
Hedmansgatan 3 — Tel. 109 15

**FÖRSTKLASSIGA
OCH
VÄLSMAKANDE
KONDITORIVAROR**

Allt i TEGEL
AB TENGGRENSTORPS
TEGEL

Tel. 110 11 — 165 50.

AB SOLSKYDDS- PRODUKTER

N. POSSECKER

Sandmarksgatan 16

462 01 Vänersborg

Tel. 0521-131 10

TILLVERKNING OCH FÖRSÄLJNING AV:

	Manövrering med:
Fasadpersienner	vev, motor
Markiser	band, motor
Terasstak	vev, motor
Mörkläggningsanordningar	vev, kulkedja, motor
Mellanglaspersienner	lina, kulkedja
Frihängande persienner	vev, motor

BEGÄR BROSCHYR

Välj HSB – vägen till bostad!

Medlemsskap + insatssparande =
lägenhet med bostadsrätt

Lägenheterna erbjudas i turordning.

Bostadsrätten ger Er:

MEDINFLYTANDE, när det gäller
fastighetens förvaltning

När det gäller bostaden – tala med

HSB VÄNERSBORG

Kungsgatan 27, Vänersborg, tel. 117 93

Västkustens Fiskhall AB

Sundsgatan 7

Telefon 105 60

Filialer:

Marierovägen 18

Kök

Bostad H. Fock

„ E. Fock

Tel. 165 58

Tel. 112 12

Tel. 202 10

Tel. 103 14

Dagligen färsk fisk

SKALDJUR – KONSERVER – DELIKATESSER

GRANITFIRMAN

Hallman &
Blomgren

VÄNERSBORG

GRAVVÅRDAR

Stenhuggeriet tel. 113 45

HAR NI VATTEN

Om inte — Ring oss!

VATTENFRÅGAN LÖSES PÅ EN DAG

på bästa och billigaste sätt
med våra

NYA SNABBORRANDE MASKINER

PUMPANLÄGGNINGAR UTFÖRES

Svensk

Maskinbörning AB

Tel. Trollhättan 0520/138 92 Vänersborg 0521/113 11

Kyl -

Frys -

Tvättmaskiner -

Plastbåtar -

köper Ni bäst och billigast
hos

Lotta

SPARKÖP

Petersbergsvägen 37 — Tel. 172 16

Ivars Korv

TORGET

VÄNERSBORG

KVALITETSVAROR

från

Malmö Wienerkorvfabriks AB

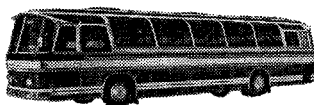
Ordna Edra

*Turistresor, Föreningsresor,
Affärs- och Konferensresor,
och dyl.*

genom

Vänersborgs Linjetrafik

tel. 149 85	kontor	–	125 93	bostad
D. Kjellson		–	U. Kjellson	
tel. 186 51			tel. 195 79	

BEKVÄMA TURISTBUSSAR
FÖR UPP TILL 49 PERSONER

*Ny- och
Ombyggnadsarbeten*

utföres av

BYGGM. KARL KARLSSON

LÖNNEBERGSHAGE

TEL. 260 11

KB Vänersborgs Grävmaskiner

Olsson & Co

Nygatan 84, VÄNERSBORG

Tel. 109 98

***Utför Grävnings- och
Schaktningsarbeten***

***Uthyr Grävmaskiner, Trailers
och Bandtraktor***

SÄTT
FÄRG

PÅ TILLVARON MED

TAPETER o. FÄRGER

FRÅN
JANSSONS TAPET &
FÄRGHANDEL

EDSGATAN 21

VÄNERSBORG

TEL. 11102

FÖRETAGARE

BOKSLUT och DEKLARATION; visst är det viktigt och nödvändigt att taga fram dessa uppgifter.

Vi behandlar dock ett siffermaterial från en förgången tid.

Framtiden är viktigare och därmed också betydelsen av

EKONOMISK PLANERING

Vänd Er till oss, vi tillhandahåller en fullständig

ADMINISTRATIV FÖRETAGSTJÄNST

VÄLKOMMEN TILL ER SERVICEBYRÅ

SE BÄTTRE

med våra glasögon

*Kvalitetsvaror och god service får Ni alltid
hos*

ROSLINDS OPTIK

Av Socialstyrelsen
legitimerad glasögonoptiker

Tel. 142 84

Pg. 3 48 11

EDSGATAN 16

VÄNERSBORG

Kvalitetsvaror

I LÄDER och PARFYM

Väska

Roslinds Hörna, Vänersborg

Tel. 113 88

Tryck- saker

för hemmet,
föreningen eller affären
levereras av oss
snabbt
och välgjort

Petrés Tryckeri

Söderg. 3

Tel. 139 40

AB VÄNERSBORGS JÄRNHANDEL

En välsorterad järnhandel

Tel. 100 82 — 102 87

Andersson, Larsson & Co

VÄNERSBORG — Telefon 106 69, 112 69

TRÄVAROR

HYVLERI

Byggnadsmaterial

Snickerifabrik

Papp, Spik, Masonite m. m.

för byggnadsändamål

Eldningsoljor

Kol

Koks

GRAND HOTELL

Hamngatan 7

Modernt

Komfortabelt

Tel. 138 50 — 138 51 växel

Handelsaktiebolaget

W U C O

VÄNERSBORG

Importör

Fordonsartikl. - Husvagnsartikl.

Fritids- och Hobbymaskiner

Vänersborgs

Bokhandels AB

Etablerad 1832

Böcker, papper, leksaker, skrivmaskiner –
även för uthyrning.

Specialité:

Vänersborgs- och Sjöbergslitteratur, varav
ett flertal restupplagor.

BOKHANDELN VID TORGET

- *Vid behov av*
- *Väskor och Portföljer*
- *vänd Er till*

Vänersborgs Läderaffär

RANER & Co

ALLT I EL
KÖKSINREDNINGAR

Drottninggatan 20
Tel. 0521/110 66

Sjöstads

BELYSNING

Edsgatan 31
Tel. 0521/197 67

Belysningsarmaturer

Stor sortering

Tornbergs Pappershandel

Tel. 101 31, 107 27 – Vänersborg – Edsgatan 27

VÄLSORTERAD PAPPERSHANDEL — FOTOARTIKLAR

OLIVETTI

Skriv- & Räknemaskiner

KOPIOR av betyg o. handlingar utföres medan Ni väntar

uno **X** *i bilen*
- billigaste milen

På alla UNO-X-stationer:

CASTROL med "flytande wolfram"

HANDELSBOLAGET S. E. HANSSON

Ö. Vägen

Vänersborg

Tel. 0521/179 70

Kvalitetstrycksaker

Bergs Tryckeri

VÄNERSBORGS BOKTRYCKERI AB

Telefon 100 02, 133 02

HOTELL GILLET

inrymt i

Vänersborgs Söners Gilles hus

Edsgatan 53

LUGNT, TRIVSAMT MED GODA BÄDDAR

Humana priser

Tel. 105 89

VÄNERSBORGS MÅLERIAFFÄR

Verkstaden Sundsgatan 37

Tel. 126 47 — 112 25

**Vi utför under ansvar alla slag av
MÅLNINGSARBETEN**

Nybyggnader Reparationer

● ● ●

Försäljer:

OLJOR, FÄRGER, LACKER, PLASTFÄRGER
m. m.

Rörledningsfirman

B ERLANDSSON AB

R. medlem

Tel. 110 85 - - - 158 50

Vänersborgs Glasmästeri

(Hellman & C:o)

Affär:

Edsgatan 10, Tel. 101 28

Verkstad och Lager:

Vassbotten, Tel. ankn.

Fönsterglas, Ornamant- och Råglas, Spegelglas,

Butiksrutor, Bilglas, Fönsterkitt m. m.

Glasmästeri, Glasning av nybyggnader m. m.

Glassliperi

Inramningar, Ramlist, Ovals ramar,

Fotografiramar, Speglar, Tavor, Oljemålningar,
Konst, Hantverk, Presentartiklar.

Thernquists Blomsterhandel Eftr.

interflora

Säg det med Blommor!

EDSGATAN 21

TELEFON 136 73 — 100 63

LUNDINS RADIO & TV

Edsgatan 7

Tel. 105 43

Allt i Radio TV Musik

Grammofoner och service

GILLEBRODERN

EKIPERAR SIG BÄST HOS

Lundborgs

EDSGATAN 14

TEL. 104 14

I centrum av "LILLA PARIS" finner Ni de
välklädda damernas affär,

Specialaffären för

Damkonfektion
Tyger o. Sybehör

RAGNAR NILSSON

Tel. 104 94

Vänersborg

Edsgatan 21

Säj bara

YNGVES

det räcker

om radio eller TV krånglar —

Yngves

RADIO-TV

Edsgatan 20 Tel. 103 11

462 01 Vänersborg

Drottningtorget Tel. 134 00

461 00 Trollhättan

GILLBERGS TOBAKSHANDEL EFTR. HAVANNAMAGASINET

Det mesta
av det bästa
i branschen

Kommissionär för:
**Penninglotteriet o.
Tipstjänst.**

SPORTPRISER

Största sortering till låga priser

Pokaler – Plaketter – Medaljer – Förtjänsttecken

Föreningsmärken – Priser i glas och keramik – Klubb-
standar – Dräktmärken m. m.

Egen gravyranstalt – Snabba leveranser

Vi ordnar även idrottsmässor, lotterier och tombolor.

Lotterikiosker utlånas till kunder.

Rekvirera vår katalog.

FÖRENINGSTJÄNST I VÄNERSBORG AB

462 00 Postfack 249 - Tel. 0521-134 61 - 174 61

Vänersborgs Bokförings- och Revisionsbyrå

Tel. 105 99

Kronogatan 20

Vänersborg

Deklarationer Bokföringsuppdrag

Bouppteckningar, Boutredningar, Arvskiften

Välkommen till

Vänersborgs Bra Bohag – affär, som genom samköp med landets ledande möbelaffärer kan erbjuda Er bra bohag till verkligt förmånliga priser.

Vid gamla vattentornet.

Tel. 105 73, 165 73.

Vänersborg

GÄLLER DET FOTO?
— DÅ LÖNAR DET SIG ATT BESÖKA

POLYFOTO

Edsgatan 31 — Tel 112 32

PORTRÄTTSERIER — FRAMKALLNING

KOPIERING — ALBUM — RAMAR

MALMSTRÖMS
ur guld ● vänersborg

THURE *Carlsson* **CYKEL & SPORT**

Edsgatan 37

Tel. 117 24

MOPEDER: PUCH – ZÜNDAPP

Cyklar: CRESCENT – DBS –

SPORTARTIKLAR – FISKREDSKAP

FULLSTÄNDIG SERVICE

SAHLINS BOKBINDERI AB

(etablerat 1860)

Parti- och privatbokbinderi

Hamngatan 5

Tel. 108 21

VÄNERSBORG

Allt i sportartiklar

Malmberg

Tel. 109 06

Cykel- & Sportaffär

VÄNERSBORG

ZETTERBERGS SKOAFFÄR

Edsgatan 29

Vänersborg

Tel. 101 76

REKOMMENDERAS

GALLE VÄNERSBORGS
Möbelaffär A.B.
HAMNGATAN 13 - TELEFON 0521-10431

Möbler Mattor Gardiner Sängkläder

ANDERSSONS
Elektriska

Skyttegatan 1

Frank Andersson

Vänersborg

Tel. 104 32

194 32

ELEKTRISKA INSTALLATIONER - REPARATIONER

*Allt som fordras i en välsorterad
SPECERIAFFÄR finner Ni hos*

Sundelius Specerier

Sundsgatan 23

Tel. 102 98

Elektriska

installationer för belysning och kraft,
reparationer av alla slag.

Radio- & El- Service

Tel. kont. 116 67, bost. 127 34

Behörig installationsfirma för Vänersborg med omnejd.

Björndahls Bokbinderi

Nygatan 14 a

TEL. 137 29

Rekommenderas

Gaddes Sport & Vapen

HUSQVARNA och SAUER & SOHN jaktgevär

Fullständig service

Zoologisk avdelning

Kungsgatan 5

Tel 116 12

Berthel Andréen

JÄRN- & MASKINAFFÄR

Sundsgatan 23

Tel. 100 84

NÄR DET GÄLLER BÖCKER GÅ TILL

Mattssons Bokhandel AB

Residensgatan 7

Vänersborg

Tel. 154 50

===== *Allt i Broderi* =====

GERDA PETTERSSONS EFTR.

Inneh. INGRID TROPP

Sundsgatan 7

Vänersborg

Vänersborgs Cementgjuteri

rekommenderar
sina välkända betongvaror

Tel. 106 80

Junior

**Affären för
UNGDOM**

Residensgatan 10
VÄNERSBORG

Tel. 130 45

Vittvätt – Stärkning – Strykning

*Special-
Tvätten AB*

Strömstad
Tel. 119 70

Fabrik o. kontor
Tel Vänersborg 127 55

Lysekil
Tel. 126 55

PRESENTAFFÄREN i CENTRUM

Tel. 184 85

